

Sotsiaalkaitseministri käskkirjaga kinnitatavate toetuse andmise tingimuste „Erihoolekandetasutuste reorganiseerimine“ seletuskiri

I Sissejuhatus

Erihoolekandetasutuste reorganiseerimisega alustati Eestis juba 2006. aastal ning eesmärgiks on olnud tagada psüühilise erivajadusega täisealistele inimestele võrdsed võimalused eneseteostuseks ning kvaliteetsed ja deinstitutionaliseerimise põhimõtteid järgivad erihoolekandeteenused. Toetuse andmise tingimuste käskkirja (TAT) raames jätkatakse selle protsessiga ja reorganiseeritakse praegusest ligikaudu 600-st institutsionaalsest teenuskohast rohkem kui pooled. Uued teenuseüksused luuakse linnalisse keskkonda, kus on kättesaadavad nii avalikud teenused kui tagatud ligipääs õppimis- või töötamisvõimalustele.

Käesolev TAT viiakse ellu projektidena. Projekti „AS Hoolekandeteenused Vääna-Viti Kodu ja Sillamäe Kodu reorganiseerimine“ elluvijaks on AS Hoolekandeteenused, projekti „SA Narva-Jõesuu Hooldekodu erihoolekande teenuskohtade reorganiseerimine“ elluvijaks on SA Narva-Jõesuu Hooldekodu, projekti „AS Koeru Hooldekeskus reorganiseerimine“ elluvijaks on AS Koeru Hooldekeskus, projekti „MTÜ Valgamaa Tugikeskus reorganiseerimine“ elluvijaks on MTÜ Valgamaa Tugikeskus, projekti „MTÜ Lõuna-Eesti Erihooldusteenuste Keskus reorganiseerimine“ elluvijaks on MTÜ Lõuna-Eesti Erihooldusteenuste Keskus ja projekti „Teenuskohtade reorganiseerimine Tallinna Linnavalitsuse poolt“ elluvijaks on Tallinna Linnavalitsus.

Projektide eelarve kokku on 29 700 000,00 eurot, sh Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF) toetus 20 790 000,00 eurot, millele lisandub riiklik kaasfinantseering 4 752 000,00 eurot ja elluvijate abikõlblik omafinantseering 4 158 000,00 eurot.

Käesoleva TATi raames elluviidavad projektid panustavad meetme 21.4.1.1 tegevuste eesmärkide elluviimisesse. Meetme 21.4.1.1 kogumaksumus on 87 000 000,00 eurot, millest ERFi toetus on 60 900 000,00 eurot, riiklik kaasfinantseering 17 400 000,00 eurot ja toetuse saajate omafinantseering 8 700 000,00 eurot.

Lisaks käesolevale TAT-le planeeritakse meetmest järgmisi tegevusi:

- 1) kogukonnapõhise toetatud eluaseme toetamine (teenusemajad), ERFi toetuse summa 17 757 637 eurot (TAT määrus kinnitati 01.09.2023, taotlusvoor lõppes 06.05.2024; 29.07.2024 seisuga on projektide rahastamisotsused tehtud, kasutamata jäänud ERF toetus on 505 212 eurot);
 - 2) innovaatiliste lahenduste väljatöötamine elu- ja teenuskohtade kohandamiseks, ERFi toetuse summa 13 737 151,00 eurot (planeerimisel);
 - 3) sotsiaalkaitse süsteemide ajakohastamist toetavate infosüsteemide arendused, ERFi toetuse summa 8 000 000,00 eurot (TAT käskkirja kinnitatud 12.06.2023, projekt elluviimisel).
- Võrreldes meetme 21.4.1.1 EL toetuse eelarvega on erinevus käesolevas TATis 110 000 eurot ja kogukonnapõhise toetatud eluaseme toetamise TATis 505 212 eurot. Vahendeid kasutatakse hiljem kallinemiste katteks või suunatakse taotlusvoorudesse.

TAT koostas Sotsiaalministeeriumi hoolekande osakonna projektijuht Toomas Jõgeva (tel 505 4323, toomas.jorgeva@sm.ee) ja välisvahendite osakonna nõunik Pille Lumi (tel 5918 1391, pille.lumi@sm.ee). TAT käskkirja juriidilise ekspertiisi tegi Sotsiaalministeeriumi õigusosakonna õigusloome- ja isikuandmete kaitse nõunik Lily Mals (tel 5915 1801, lily.mals@sm.ee).

TAT käskkirja on keeleteimetanud Rahandusministeeriumi ühisosakonna dokumendihaldustalituse keeleteimetaja Virge Tammaru (tel 626 9320, virge.tammaru@fin.ee).

Toetatavad projektid ei ole seotud isikuandmete töötlemisega isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses.

II Käskkirja sisu

ERFi vahendite kasutamisel perioodil 2021–2027 Eestis on aluseks „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava perioodiks 2021–2027” (edaspidi *rakenduskava*), mille koostamisel on arvestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artiklis 10 nimetatud partnerluslepet ja mille on kinnitanud nii Vabariigi Valitsus kui Euroopa Komisjon. Rakenduskava viiakse ellu perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse (ÜSS2021_2027) § 1 lõike 1 punkti 1 alusel. Vastavalt ÜSS2021_2027 § 10 lõikele 2 ja kooskõlas lõikega 4 võib rakendusasutus rakenduskavas ja meetmete nimekirjas märgitud eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks koostada meetme rakendamiseks TAT ning määrata selle elluviija.

TAT sisaldab meetme ja projektide eesmärkide ja tegevuste kirjeldust, eelarvet, sihtrühma, tulemusi, seost Eesti riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035” sihtidega ja heaolu arengukava eesmärkidega ning rakendamise tingimusi.

TAT sisaldab 11 punkti:

1. punkt „Reguleerimisala ja seosed Eesti riigi eesmärkidega“;
2. punkt „Toetatavad projektid ja projektide eesmärk“;
3. punkt „Näitajad“;
4. punkt „Eelarve“;
5. punkt „Kulude abikõlblikkus“;
6. punkt „Toetuse maksmise tingimused ja kord“;
7. punkt „Elluviija kohustused“;
8. punkt „Aruandlus“;
9. punkt „Projektide muutmine“;
10. punkt „Finantskorrektsiooni tegemise alused ja kord“;
11. punkt „Vaiete lahendamine“.

Punkt 1 „Reguleerimisala ja seosed Eesti riigi eesmärkidega“

Punktis 1 sätestatakse meetme nimetus, TAT eesmärgid ja seosed Eesti riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035” sihtidega. Samuti on välja toodud TAT seosed rakenduskavaga kooskõlas oleva sekkumise ja TERE-programmiga.

Eesti riigi pikaajaline arengustrateegia „Eesti 2035” toob välja, et vanemaealiste osakaal rahvastikus suureneb ning puudega inimeste arv tõuseb, mille tõttu on vaja parandada elukeskkonna ligipääsetavust, leida uusi lahendusi ning ajakohastada Eestis hoolekandesüsteemi. Lisaks tuuakse välja, et võimalus osaleda kultuurielus suurendab elukvaliteeti, muudab elukeskkonna väärtuslikumaks ning toetab kogukondlikku tegevust. Erihoolekandetasutuste reorganiseerimise käigus luuakse uued teenuseüksused piirkondadesse, kus teenusel olijatele on tagatud paremad õppimis- või töötamistingimused ning ka võimalus osaleda kultuuri- ning kogukonnaelus. Uued teenuseüksused luuakse linnalisse piirkonda. Inimeste teenusele paigutamisel võetakse arvesse koduläheduse printsiipi, mis omakorda tagab selle, et perekondlikud suhted ei katkeks ning teenusel olev isik saaks teenust võimalikult oma elukoha lähedal.

Projektide elluviimisega panustatakse „Eesti 2035” peasihtidesse „Ühiskond” ja „Inimene” ning alasihti „Hooliv ühiskond”, samuti toetatakse ligipääsetavuse edendamist ja võrdsete võimaluste loomist. Aluspõhimõtete hoidmist ja sihi saavutamist, tasakaalustatud regionaalset arengut, võrdseid võimalusi ja ligipääsetavust edendaval moel hinnatakse järgmiste „Eesti 2035” tegevuskava näitajatega: püsiva suhtelise vaesuse määr, hoolivuse ja koostöömeelsuse mõõdik, ligipääsetavuse näitaja ning elamute ja mitteelamute energiatarve.

Projektide vajalikkuse põhjendus

Heaolu arengukavas 2023–2030 tuuakse välja, et rahvastiku vananemise ja tööealise elanikkonna vähenemisega samaaegselt toimuv sotsiaalsüsteemilt tuge vajavate inimeste arvu suurenemine

nõuab lahendusi, kuidas rahuldada majanduslikke ja tööturu vajadusi, tagada sotsiaalkaitseüsteemi jätkusuutlikkus ning toetada inimese heaolu järjepidevat kasvu.

Järkjärguline deinstitutionaliseerimine võeti eesmärgiks Riiklike erihooldekandeesutuste ja -teenuste reorganiseerimise kavaga¹ juba 2006. aastal. Perioodil 2007–2013 suleti ja reorganiseeriti ERFi vahendite toel neljas vanas mõisahoones asuvad asutused ning kahest mõisast viidi välja ööpäevaringse erihooldusteenuse (ÖE) osutamine. Loodi 550 kvaliteetset teenuskohta peremajades. Perioodil 2014–2020 reorganiseeriti ERF kaasabil 1145 teenuskohta.

Aastaks 2024 on Eestis suletud 14 institutsionaalset erihooldekodu ja seal teenusel olnud inimesed on asunud elama kogukondade keskele loodud perelaadsetesse majapidamistesse. Reorganiseerimise protsess on kestnud ERF toel ligikaudu 15 aastat. Suurimates suletud erihooldekodudes (Sõmera ja Võisiku) elas koos vastavalt 370 ja 307 teenusesaajat.

Eesti jätkab erihooldekandeesutuste reorganiseerimise protsessiga ka Euroopa Liidu (EL) rahastusperioodil 2021–2027, mille toetamiseks on planeeritud ERF ja riigieelarve vahendeid kokku 29 857 142,86 eurot. See võimaldab jätkata suuremate kui 30 kohaga ööpäevaringsete erihooldekande teenuseüksuste reorganiseerimisega. Selliseid erihooldekodusid on 2024. aastaks jäänud 10 ning kokku on neis tegevuslubade alusel 607 ööpäevaringset teenuskohta (sisaldab ka MTÜ Lõuna-Eesti Erihooldusteenuste Keskus 13 kogukonnas elamise (KE) teenuskohta, kuna ka need tuleb reorganiseerida).

TATi raames reorganiseeritakse 324 teenuskohta valitud teenuseüksustes, sest üle Eesti on vajalik tagada kaasaegsete teenuskohtade olemasolu ööpäevaringsetel teenustel olijatele. Seega käesoleva reorganiseerimise käigus keskendutakse ÖE-l olevate inimeste elutingimuste parandamisele, võttes seejuures arvesse deinstitutionaliseerimise, avalike teenuste kättesaadavuse, kliimaeesmärkide jt põhimõtete tagamist.

Reorganiseeritavate teenuseüksuste valik lähtus institutsionaalsuse kriteeriumist, st tegu on üle 30-kohaliste ööpäevaringsete erihooldekande teenuseüksustega. Konkreetsete projektide valikul lähtuti teenuseosutajate valmidusest ja võimekusest reorganiseerida teenuskohad ettenähtud nõuetest tulenevalt, sh teenuskohtade rajamine uude asukohta, võttes arvesse ka ERFi sekkumiseks planeeritud eelarvet ja võimekust katta projekti omaosalus.

Reorganiseeritavad teenuskohad ei vasta deinstitutionaliseerimise põhimõtetele:

- teenuskohtade asukohad ei asu teenuse vajajate elukohtade lähedal, mistõttu on teenuse vajajad olnud sunnitud neile vajaliku toetuse saamiseks kolima oma elukohtadest, harjumuspärasest ümbruskonnast ja lähedastest kaugele;
- olemasolevates asukohtades ei ole tagatud inimeste integreerumine ümbritseva kogukonnaga;
- osad reorganiseeritavatest teenuskohtadest asuvad samades hoonetes eakatele suunatud üldhooldusteenuse kohtadega, mis ei aita kaasa psüühikahäirega inimeste iseseisvuse säilimisele ega suurenemisele;
- teenuskohad asuvad hoonetes, kus saab teenust üle 30 inimese, sageli mitmekesi ühes toas, mis ei taga perelaadset elukeskkonda ega piisavat privaatsust;
- teenuskohad asuvad hoonetes, mis ei vasta kaasaegsete elutingimuste nõuetele.

Teenuseüksus on iseseisev ja eraldi majapidamisega ühes või mitmes hoones tegutsev ööpäevaringse majutusega teenuskohtade kogum. Loodav teenuseüksus võib koosneda:

1. korter- ja ridaelamute puhul kuni 30-st teenuskohast, mis on jaotatud kuni 6-liikmelisteks peresarnasteks ja vajadusepõhisteks rühmadeks;

¹https://www.sm.ee/sites/default/files/content-editors/eesmargid_ja_tegevused/Sotsiaalhoolekanne/Puudega_inimetele/riiklike_erihoolekandeesutuste_ja_-_teenuste_reorganiseerimise_kava.pdf

2. peremajade (hoonete kasutamise otstarbest lähtuvalt on tegu üksikelanutega) puhul kuni 36-st teenuskohast, mis on jaotatud kuni 6-liikmelisteks peresarnasteks ja vajaduspõhisteks rühmadeks, mis võivad asuda kahekaupa samas hoones.

Valdav osa teenuskohtadest rajatakse kortermajadena. Erandiks on Narva-Jõesuu, kuhu on kavas rajada peremajad ning Valga ja võimalik, et ka Võru, kus on kavas jätta kasutusele ka olemasolev, rekonstrueeritav hoone. Projektide elluviimise järgselt jääb Eestis reorganiseerimata veel alla 300 institutsionaalse teenuskoha.

Projekt nr 1: AS Hoolekandeteenused Vääna-Viti Kodu ja Sillamäe Kodu reorganiseerimine

Projekti elluviimisega viiakse lõpuni AS-i Hoolekandeteenused institutsionaalsete teenuseüksuste reorganiseerimine, millega alustati juba ligi 14 aastat tagasi. Reorganiseeritavates teenuseüksustes on suurim osakaal samast regioonist pärinevatel inimestel, seega rajatakse ka uued teenuskohad samasse maakonda. Vääna-Viti teenuseüksuse kohad liiguvad Tallinnasse, kus on suurim teenuskohtade puudus Eestis ning Sillamäe kohad Ida-Virumaa kahte suurimasse linna – Narva ja Kohtla-Järvele.

Kokku on Vääna-Viti ja Sillamäe Kodus 80 teenuskohta, sh 30 kohta Vääna-Viti Kodus ja 50 kohta Sillamäe Kodus, millest 72 reorganiseerib AS Hoolekandeteenused ja 8 teenuskohta Tallinna Linnavalitsus (projekti nr 6 raames). Tänu reorganiseerimisele suletakse suured institutsionaalsed teenuseüksused ning võimaldatakse inimestele peresarnased elamistingimused linnalises piirkonnas, mis toetavad nende õppimist ja töötamist ning võimalust tunda ja teostada ennast kogukonna liikmena.

Projekti sihtrühmaks on AS Hoolekandeteenused Vääna-Viti ja Sillamäe Kodudes ÕE teenust saavad psüühilise erivajadusega inimesed ning teised erihooldusteenust vajavad isikud (näiteks isikud, kes liiguvad teenusele teistest erihooldekandetasutustest).

Projekt nr 2: SA Narva-Jõesuu Hooldekodu erihooldekande teenuskohtade reorganiseerimine

Projekt võimaldab SA Narva-Jõesuu Hooldekodu suurest hoonest, kus peamiselt osutatakse üldhooldusteenust, välja viia erihooldekande teenuskohad. Sellega tagatakse erihooldekande teenuseüksuse eraldamine institutsionaalsest teenuseüksusest. Uus teenuseüksus rajatakse teenuseosutaja poolt samasse linna, kuna tegu on ainsa erihooldekannet pakkuva teenuseosutajaga Narva-Jõesuus ning see võimaldab ära kasutada teenuseosutaja valdkondliku kompetentsi ja tööjõu. Projekti raames rajatakse kolm uut 12-kohalist peremaja, mis on jaotatud kuni 6-liikmelisteks peresarnasteks ja vajaduspõhisteks rühmadeks, mis võivad asuda kahekaupa samas hoones.

Reorganiseeritavaid teenuskohti on kokku 40 ja nendest 36 reorganiseerib SA Narva-Jõesuu Hooldekodu ning 4 Tallinna Linnavalitsus (projekti nr 6 raames).

Projekti sihtrühmaks on SA-s Narva-Jõesuu Hooldekodu ÕE teenust saavad psüühilise erivajadusega inimesed ning teised erihooldusteenust vajavad isikud (näiteks isikud, kes liiguvad teenusele teistest erihooldekandetasutustest).

Projekt nr 3: AS Koeru Hooldekeskus reorganiseerimine

Projekt on osa AS-i Koeru Hooldekeskus Koerus asuva teenuseüksuse reorganiseerimisest, mille käigus suletakse seal erihooldekande teenuskohad ja rajatakse uued kohad Paldisse ja Tallinnasse. Paldisse on kavas rajada üks 24-kohaline ÕE üksus, mis võimaldab kasutada teenuseosutaja valdkondlikku kompetentsi läbi olemasoleva tööjõu ja pakkuda teenuskohti samast regioonist pärinevatele, täna teenusel olevatele inimestele.

Reorganiseeritavaid teenuskohti on kokku 89 ja nendest 24 reorganiseerib AS Koeru Hooldekeskus ning 65 Tallinna Linnavalitsus (projekti nr 6 raames).

Projekti sihtrühmaks on AS-i Koeru Hooldekeskus Koeru teenuseüksuses ÕE teenust saavad psüühilise erivajadusega inimesed ning teised erihooldusteenust vajavad isikud (näiteks isikud, kes liiguvad teenusele teistest erihooldekandeesutustest).

Projekt nr 4: MTÜ Valgamaa Tugikeskus reorganiseerimine

Projektiga rekonstrueeritakse MTÜ Valgamaa Tugikeskuse olemasolev hoone, vähendades seal teenuskohti ligikaudu kaks korda ja luuakse peresarnased teenuseüksused ning rajatakse uus teenuseüksus Valga linna. See võimaldab oluliselt parandada pakutava ööpäevaringse erihooldekandeteenuse äärmusliku abi- ja toetusvajadusega inimestele (ÕT) tingimusi ja seeläbi ka kvaliteeti. Ühtlasi saab seeläbi jätkuvalt kasutada teenuseosutaja ja tema töötajate ÕT osutamise kompetentsi.

Reorganiseeritavaid teenuskohti on 47, lisaks luuakse juurde üks uus koht, suurendades teenuskohti 48ni. Lisanduvat ühte teenuskohta arvestatakse TAT-i kui terviku raames suletavate ja rajatavate kohtade arvestuses, tagamaks nende tasakaal, st lisanduv üks koht võetakse teiste TAT raames elluviidavate projektide suletavate teenuskohtade arvelt.

Projekti sihtrühmaks on MTÜ Valgamaa Tugikeskuses Pargi tn 12 erihooldusteenust saavad psüühilise erivajadusega inimesed ning teised erihooldusteenust vajavad isikud (näiteks isikud, kes liiguvad teenusele teistest erihooldekandeesutustest).

Projekt nr 5: MTÜ Lõuna-Eesti Erihooldusteenuste Keskus reorganiseerimine

MTÜ Lõuna-Eesti Erihooldusteenuste Keskus on üks kahest teenuseosutajast Eestis, kes osutab ööpäevaringset erihooldekandeteenust ebastabiilse remissiooniga inimesele (ÕR). Teenuse eripäraks on see, et selle puhul on oluline haigla lähedus. Elluviija puhul on selleks AS Lõuna-Eesti Haigla ja teiseks ÕR osutajaks Eestis on SA Viljandi Haigla. Reorganiseerimise tulemusena jäävad teenuskohad samasse piirkonda, haigla lähedusse ning saab ära kasutada töötajate kompetentsi spetsiifilise teenuse osutamisel. Ühtlasi reorganiseeritakse MTÜ-s Lõuna-Eesti Erihooldusteenuste Keskus osutatavad ÕE ja KE kohad, rajades teenuseüksuse(d) Võru linna. Projekti elluviija hinnangul on töökorraldusest lähtuv teenuskohtade efektiivne jaotus 20 ÕE ja 10 KE kohta, mistõttu KE kohtade arv väheneb kolme võrra ja nende asemel rajab Tallinna linn vastava arvu ÕE kohti. Siinkohal on arvestatud, et ÕE kohtade järjekorras on Eestis ligikaudu kaks korda rohkem inimesi kui KE teenuse järjekorras.

Reorganiseeritavaid teenuskohti on kokku 65 ja nendest 60 reorganiseerib MTÜ Lõuna-Eesti Erihooldusteenuste Keskus ning viis teenuskohta Tallinna Linnavalitsus (projekti nr 6 raames).

Projekti sihtrühmaks on MTÜ Lõuna-Eesti Erihooldusteenuste Keskus Meegomäe üksuses erihooldusteenust saavad psüühilise erivajadusega inimesed ning teised erihooldusteenust vajavad isikud (näiteks isikud, kes liiguvad teenusele teistest erihooldekandeesutustest).

Projekt nr 6: Teenuskohtade reorganiseerimine Tallinna Linnavalitsuse poolt

Tallinnas ja Harjumaal on elanike suhtarvu kohaselt ülekaalukalt kõige vähem ÕE teenuskohti ja ka teenuse järjekorras olijatest moodustavad sellest piirkonnast pärinevad inimesed suurima osa. Selle projektiga rajatakse Tallinnasse 84 uut teenuskohta (72 ÕE ja 12 ÕT kohta), millega suurendatakse vastava teenuse pakkumist Tallinnas peaaegu kaks korda. See ühtib erihooldekande reorganiseerimise ühe eesmärgiga osutada võimalusel teenust kodulähedases piirkonnas.

Projekti sihtrühmaks on reorganiseeritavates teenuseüksustes ÕE teenust saavad psüühilise erivajadusega inimesed, kuid samuti teised erihooldusteenust saavad Tallinna elanikud või Tallinna linna eestkostel olevad isikud, kes liiguvad Tallinnasse rajatavatesse teenuseüksustesse.

Punkt 2 „Toetatavad tegevused ja eesmärk“

Punktis 2 kirjeldatakse projektide kaupa TAT eesmärkide ja tulemuste saavutamist, sealhulgas puutumust riigiabi andmisega. Projekti juures tuuakse välja sihtrühm ja projekti abikõlblikkuse periood.

Lähtuvalt Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ § 41 lõike 1 punktist 7 kehtestatakse asjakohasel juhul nõuded, mille kohaselt ei tekitata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43), artiklis 17 nimetatud olulist kahju ühelegi artiklis 9 sätestatud keskkonnanäesmärgile.

TAT raames ei toetata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1058, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi, artiklis 7 nimetatud tegevusi. Nimetatud määruse artikli 7 alusel ei toetata investeeringuid fossiilsetel kütustel põhinevatesse lahendustesse. Näiteks, kui on kavas uuendada küttesüsteemi, ei saa energiaallikaks olla fossiilsed kütused, mistõttu ei ole näiteks maagaasil toimivad lahendused abikõlblikud. Võrguelekttri kasutamine on lubatud, kuna riiklikult on võetud eesmärk aastaks 2030 minna üle taastuenergiale.

Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava DNSH (ing. *do no significant harm* ehk ei kahjusta oluliselt) analüüsist lähtuvalt ei tuvastatud meetmel potentsiaalselt olulist kahju keskkonnanäesmärkidele ning seega puudub täiendavate nõuete kehtestamise vajadus. TAT koostamisel on arvestatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas ja puuetega inimeste õiguste konventsioonis sätestatuga.

Toetuse kaasabil rajatava taristu eeldatav kestus on vähemalt viis aastat, seega peab olema tagatud taristuinvesteeringute kliimakindlus, millest tulenevalt peab elluviija esitama rakendusüksusele (edaspidi RÜ) hiljemalt koos esimese maksetaotlusega kliimakindluse tagamise dokumentatsioon. Riigi Tugiteenuste Keskus on välja töötanud kliimakindluse hindamise juhendi², mis tugineb Euroopa Komisjoni välja antud teatisel nr 2021/C 373/01³, millega kehtestatakse taristu kliimakindluse tagamise tehnilised suunised aastateks 2021–2027, et tagada kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise meetmete integreeritus toetatavates projektides. Taristu on näiteks hooned, võrgutaristu, jäätmete käitlemise süsteemid, muud materiaalsed varad. Taristu hõlmab nii uut taristut kui ka olemasoleva taristu uuendamist, ajakohastamist ja laiendamist.

Kuna tegemist on kinnisvaraarendusega (Euroopa Investeeringuspanka juhendist täpsustavalt: haiglad, koolid, sotsiaalsed majad), siis ei ole CO₂ jalajälje hindamine nõutud ja ei ole vaja esitada kliimaneutraalsuse hindamise dokumentatsiooni. Küll aga on vaja esitada kliimamuutustele vastupanuvõime kontrollimise dokumentatsioon vastavalt Euroopa Komisjoni kliimakindluse tagamise juhendile (Euroopa Komisjoni teatis nr 2021/C 373/01 „Taristu kliimakindluse tagamise tehnilised suunised aastateks 2021–2027“ (ELT C 373, 16.09.2021, lk 1–92)) ja Riigi Tugiteenuste Keskuse veebilehel avaldatavale juhendile, mis sisaldab ja selgitab Eesti kontekstis vajalikku teavet kliimakindluse hindamiseks.

² [Keskkonnanõuded | Riigi Tugiteenuste keskus \(rtk.ee\)](https://rtk.ee/keskkonnanouded)

³ [Euroopa Liidu C 373/2021 \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/373/oj)

Taristu planeerimisel on oluline lähtuda kestliku arengu ja kvaliteetse ruumi aluspõhimõtetest ning juurutada elukaarepõhist mõtlemist⁴.

TAT eesmärk on tagada psüühilise erivajadusega inimestele paremad elamis-, õppimis- või töötamistingimused. Toetatakse teenuskohtade reorganiseerimist asutustes, kus ühes hoones on enam kui 30 ÕE kohta ning uute taristute loomist.

Projekt nr 1: AS Hoolekandeteenused Vääna-Viti Kodu ja Sillamäe Kodu reorganiseerimine

Projekti eesmärk on lõpetada institutsionaalse erihoolekande teenuse pakkumine ja luua uued peresarnased teenuseüksused linnalisse piirkonda, kus teenusel olivad saavad osa võtta kogukonna tegevustest ja tunda end kogukonna liikmena. Kogukonda kuuluvus, kultuurilised tegevused ja üldine aktiivne eluviis on arendav ja oluline osa täisväärtuslikust elust.

Selleks, et uued teenuseüksused luua ehitatakse Tallinnasse Kaluri tn 11, Kohtla-Järve Vahtra tn 18 ja Narva linna Madise tn 20 kinnistutele uued hooned.

Projekti ehitustegevus lõpeb 31.12.2027, mil peaks valmima teenuseüksus Narva, aga projekti abikõlblikkuse periood lõpeb 31.03.2028. Kolm kuud projekti lõpus on kavandatud aruannete jm dokumentatsiooni vormistamiseks ja esitamiseks.

TAT punktis 2.1.2. on välja toodud projekti elluviimiseks tehtavad peamised suuremad tegevused. Tegevuste abikõlblikkuse hindamisel tuleb lähtuda TAT punktist 5.

Projekt nr 2: SA Narva-Jõesuu Hooldekodu erihoolekande teenuskohtade reorganiseerimine

SA-s Narva-Jõesuu Hooldekodu osutatakse lisaks erihoolekandeteenusele samas majas ka üldhooldusteenust. Reorganiseerimise eesmärk lisaks sellele, et integreerida teenusel olevaid inimesi kogukonda, on luua uus eraldiseisev teenuseüksus, kus osutatakse peresarnases keskkonnas ainult ÕE-d.

Selleks, et projekt ellu viia on Regionaal- ja Põllumajandusministeerium toetanud teenuseüksuse rajamist Narva-Jõesuus asuvale Kadaka kinnistule ja selleks vajaliku kinnistu osa üleandmist Sotsiaalministeeriumile. Narva-Jõesuu Kadaka kinnistule ehitatakse uus hoone. Enne maa üleandmist Sotsiaalministeeriumile tuleb muuta kehtivat detailplaneeringut, tunnistades see osaliselt kehtetuks ning algatades seejärel uus detailplaneering. Uue detailplaneeringu kehtestamise järgselt saab väljastada projekteerimistingimused ning viia lõpuni maa omandamise toimingud.

Paralleelselt eeltooduga tegeletakse projekteerimisega, et alustada võimalikult kiiresti ehitustöödega.

TAT punktis 2.2.2. on välja toodud projekti elluviimiseks tehtavad peamised suuremad tegevused. Tegevuste abikõlblikkuse hindamisel tuleb lähtuda TAT punktist 5.

Projekt nr 3: AS Koeru Hooldekeskus reorganiseerimine

Projekti eesmärgiks on reorganiseerida 89 teenuskohta, millest 24 reorganiseerib AS Koeru Hooldekeskus ja 65 kohta Tallinna Linnavalitsus (projekti nr 6 raames). Reorganiseerimine on vajalik, et lõpetad institutsionaalne teenuse osutamine ja pakkuda klientidele võimalikult peresarnast keskkonda nende elukoha lähedal ja kogukonda integreerimist. Eelpool tulenevast reorganiseerib osad kohad Tallinna Linnavalitsus, sest paljud teenusel olevad inimesed on just sealt pärit. Teenuskohtade loomine inimeste elukoha lähedale võimaldab paremini korraldada teenuse

⁴ Rohepöörde tegevusplaan | Eesti Vabariigi Valitsus, vt Rohepöörde tegevusplaan 2023-2025 4. peatükki

saajate eestkostet ning teeb reeglina lihtsamaks ka inimeste külastamise nende lähedaste poolt. Samas jääb teenuse saajatel kehtivate õigusaktide kohaselt võimalus valida teenuse saamise kohaks ka mõni teine, elukohast eemal olev teenuseosutaja.

Projekti elluviimiseks on teenuseüksuse asukohana välja pakutud maaüksuse puhul kavas esmalt hinnata selle sobivust füüsilise asukohana. Kui asukoht on sobiv, korraldatakse maaüksuse üleandmine, seejärel projekteerimine ja uue hoone ehitamine. Paide linn on AS-i Koeru Hooldekeskus üheks aktsionäriks ja huvitatud osapooleks.

TAT punktis 2.3.2. on välja toodud projekti elluviimiseks tehtavad peamised suuremad tegevused. Tegevuste abikõlblikkuse hindamisel tuleb lähtuda TAT punktist 5.

Projekt nr 4: MTÜ Valgamaa Tugikeskus reorganiseerimine

Projekti eesmärgiks on lõpetada institutsionaalse teenuse osutamine ja luua väiksemad peresarnased teenuseüksused linnalisse piirkonda, et aidata kaasa teenusel olevate inimeste integreerumisele kogukonda. Selleks reorganiseeritakse olemasolev hoone ja ehitatakse uus hoone Valga linna. Uue teenuseüksuse täpne aadress on veel selgumisel.

Olemasolev hoone on sanitaarselt heas seisukorras. Sellest hoolimata ei ole piki hoonet kulgeva kitsa koridoriga ühiselamu tüüpi teenuseüksus sobiv keskkond kaasaegseks kliendipõhiseks teenuseosutamiseks. Seetõttu ehitatakse see ringi selliselt, et seal saaks osutada teenust perepõhisena.

Olemasoleva hoone rekonstrueerimiseks on koostatud esialgne eskiisprojekt. Teenuseosutaja on arvestanud vajadusega osutada paralleelselt hoone rekonstrueerimistöödega majas erihooldekandeteenust ja seda elanikke minimaalselt häirival viisil.

Uue hoone ehitamisel on esialgu kavas kasutada AS-i Hooldekandeteenused poolt väljatöötatud kahekorruselise nelja korteriga kortermaja kontseptsiooni, kuid välistatud ei ole ka unikaalse hoone projekteerimine.

Ehitustööde teostamine toimub kolmes etapis. Esimeses etapis ehitatakse ja sisustatakse uus hoone 24-le elanikule. Teise ja kolmanda etapi moodustab olemasoleva hoone rekonstrueerimine, sest neid töid teostatakse töötava asutuse tingimustes. Ehitustööde teostamine toimub hoone tiibade kaupa.

Projekti ehitustegevus lõppeb 31.12.2027, aga projekti abikõlblikkuse periood lõppeb 31.03.2028. Kolm kuud projekti lõpus on kavandatud aruannete jm dokumentatsiooni vormistamiseks ja esitamiseks.

TAT punktis 2.4.2. on välja toodud projekti elluviimiseks tehtavad peamised suuremad tegevused. Tegevuste abikõlblikkuse hindamisel tuleb lähtuda TAT punktist 5.

Projekt nr 5: MTÜ Lõuna-Eesti Erihooldusteenuste Keskus reorganiseerimine

Projekti eesmärgiks on lõpetada institutsionaalse teenuse pakkumine ja luua uued peresarnased teenuseüksused linnalisse keskkonda, kus teenusel olijad saaksid integreeruda kogukonda.

Projekti elluviimiseks esmase tegevusena selgitab toetuse saaja, milline tegevusplaan on kõige mõistlikum teenuskohtade reorganiseerimiseks. Peamine otsustamise koht on olemasoleva hoone kasutamise otstarbekus. Olenemata tehtavast valikust on toetuse saaja arvestanud, et toetuse suurus on fikseeritud ja ei suurene. Võru linna rajatava teenuseüksuse puhul on kinnistu valiku üheks kriteeriumiks ehitusõiguse saamine ilma detailplaneeringu kehtestamise või muutmise vajaduseta. Samas tuleb arvestada ka olemasolevate võimalustega.

Tehtavast valikust oleneb ka projekti kestus. Juhul, kui olemasolev hoone jääb kasutusse, on kestus pikem, kuna töid tuleb teostada hoones, kus samaaegselt osutatakse erihoolekandeteenust.

Projekti ehitustegevus lõppeb 31.12.2027, aga projekti abikõlblikkuse periood lõppeb 31.03.2028. Kolm kuud projekti lõpus on kavandatud aruannete jm dokumentatsiooni vormistamiseks ja esitamiseks.

TAT punktis 2.5.2. on välja toodud projekti elluviimiseks tehtavad peamised suuremad tegevused. Tegevuste abikõlblikkuse hindamisel tuleb lähtuda TAT punktist 5.

Projekt nr 6: Teenuskohtade reorganiseerimine Tallinna Linnavalitsuse poolt

Projekti eesmärk on lõpetada institutsionaalse teenuse pakkumine ning pakkuda inimestele teenust peresarnases ja linnalises keskkonnas nende elukoha lähedal. Hetkel on paljud Tallinna linna elanikud teenusel teistes maakondades. Projekti elluviimine võimaldaks neil saada teenust elukoha lähedal.

Teenuskohtade rajamine linnalisse keskkonda võimaldab pakkuda erivajadustega inimestele kõiki vajalikke avalikke teenuseid ja suurt valikuvõimalust oma elukorralduseks (sh läbi töötamise). Uutes teenuseüksustes saavad olema võimalikult tavapärased elutingimused, mis tagavad privaatsuse ja piisava personaalse tähelepanu.

Tallinna Linnavalitsus on rajamas mitmeid teenuseüksuseid ja on esmalt selgitamas, milliste variantidega edasi liikuda. Kuna tuleb kaasata ka kogukond, tuleb olla valmis olukorraks, kus kõikjal ei olda nõus erihoolekande teenuseüksuse lisandumisega vastavasse piirkonda ning tuleb projektiplaani muuta. Seetõttu pole esialgu võimalik täpselt prognoosida projekti ajakava ja teenuskohtade eeldatavat valmimisaega.

Reorganiseerimise järgselt toimuva teenusesaajate ümberpaiknemise käigus lähtutakse järgmisest:

- Arvestades eesmärgiga osutada teenust elukoha lähedal pakutakse võimalust saada Tallinnasse rajatavates üksustes teenust isikutele, kes on pärit Tallinnast või on Tallinna linna eestkostel. See puudutab eelkõige reorganiseeritavates erihoolekandetasutustes asuvaid inimesi, kuid ka AS-i Hoolekandeteenused teenuseüksustes paiknevaid inimesi.
- Uue teenuskoha valik toimub teenuseosutaja, teenust saava isiku või tema eestkostja ja Sotsiaalkindlustusameti koostöös.
- Suletavate ja rajatavate teenuskohtade vahelist liikumist käsitletakse reorganiseerimisprojekti kui terviku vaates, kaasates sellesse vajadusel AS Hoolekandeteenused.

Juhul kui reorganiseerimise käigus on võimalik reorganiseerimiseks ettenähtud rahaliste vahendite ökonoomse kasutamise läbi reorganiseerida täiendavalt ÕE kohtasid, siis suletavate kohtade osas lepitakse osapoolte vahel kokku eraldisesiva kokkuleppega, mis on aluseks käesolevate tegevuste täiendamiseks.

Vastavalt teenuskohtade valmimisele, kuid hiljemalt 01.01.2030 pakub Sotsiaalkindlustusamet käesoleva projekti raames Tallinnasse rajatavatesse teenuseüksustesse kohti vaid isikutele, kelle elukohaks on Tallinna linn või kes on Tallinna linna eestkostel. Erandiks on olukord, kus teenuste järjekorras puuduvad vastavad isikud, kes sooviksid saada teenuskohta Tallinnasse.

TAT punktis 2.6.2. on välja toodud projekti elluviimiseks tehtavad peamised suuremad tegevused. Tegevuste abikõlblikkuse hindamisel tuleb lähtuda TAT punktist 5.

Punkt 2.7 „Riigiabi“

TAT-s on projektide elluviijateks AS Hoolekandeteenused, SA Narva-Jõesuu Hooldekodu, AS Koeru Hooldekeskus, MTÜ Valgamaa Tugikeskus, MTÜ Lõuna-Eesti Erihooldusteenuste Keskus ja Tallinna Linnavalitsus.

Analüüsitava tegevuse tingimuste väljatöötamisel ja rakendamisel tuleb muu hulgas silmas pidada riigiabi reegleid. Riigiabi reeglistiku eesmärk on välistada igasugune Euroopa Liidu siseturu kaitset kahjustav ja konkurentsi moonutav abi ettevõtjatele riigi poolt, mis on keelatud juba Euroopa Liidu aluslepingute tasemel. Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELTL) artikli 107 kohaselt on siseturuga kokkusobimatu igasugune liikmesriigi poolt või riigi (sh riigisisese haldusüksused) ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist.

Kuna riigiabi konkreetset definitsiooni Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 107 lõige 1 ei anna, tuleb otsustamisel, kas tegemist on riigiabiga, lähtuda järgmistest kriteeriumidest:

- abi antakse riigi, linna või valla vahenditest;
- abimeetmel on valikuline iseloom, st see on suunatud teatud ettevõtjale, ettevõtjate grupile või mingite kindlate kaupade tootmiseks;
- abimeede annab eelise abi saajale;
- abimeede moonutab või võib moonutada konkurentsi ja kaubandust Euroopa Liidu riikide vahel.

Oluliseks aspektiks enne nelja riigiabi kriteeriumi hindamist on teha selgeks, kas abi saaja on ettevõtja. Euroopa Kohtu praktikast tulenevalt tuleb riigiabi kontekstis lugeda ettevõtjaks kõiki üksusi, mis tegelevad järjekindlalt majandustegevusega.

Eesti Vabariigi põhiseaduse § 28 sätestab, et riik soodustab vabatahtlikku ja omavalitsuse hoolekannet ning lasterikkad pered ja puuetega inimesed on riigi ja kohalike omavalitsuste erilise hoole all. Käesoleva TAT-ga muudetakse paremaks psüühilise erivajadusega inimeste elamis-, töötamis- ja õppimisvõimalused. Lisaks võimaldatakse inimestel saada teenust kodulähedal ja peresarnases keskkonnas.

Eesti riik on juba aastast 2006 liikunud deinstitutionaliseerimise suunas ja käesoleva TATi projektide raames reorganiseeritakse teenuseüksused, kus inimesed ei paikne peresarnases keskkonnas ning teenuseüksuses on rohkem kui 30 teenuskohta.

2015. aastal esitas Sotsiaalministeerium erihoolekande meetme tegevuse kohta Euroopa Komisjonile eel-teatise (18.12.2015 case SA.43968(2015/PN) - *Reorganization of special welfare institutions*), mille kohaselt ei mõjuta antav toetus liikmesriikidevahelist kaubandust ja konkurentsi ning tegevusel on üksnes kohalik mõju. Komisjon andis tagasiside, et on Eesti seisukohaga nõus.

Samuti on Euroopa Komisjon 20. detsembri 2011. a otsuses välja toodud, et selleks et teatavaid üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid saaks osutada tingimustes, mis võimaldaksid neil täita oma eesmärgi, võib olla vajalik riigi rahaline toetus mõningate või kõigi avaliku teenindamise kohustustest tulenevate spetsiifiliste kulude katmiseks. Kooskõlas aluslepingu artikliga 345, nii nagu seda tõlgendab Euroopa Liidu Kohus, ei ole oluline, kas selliseid üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavad riiklikud või eraettevõtjad. Lisaks on otsuses kirjas, et piiramatuid kulutusi võimaldatakse sotsiaalteenuste valdkonnas, pidades seda siseturuga kokkusobivaks ja teavituskohustust ei rakendada järgmistel juhtudel:

- sotsiaalkorterid ja haiglad;
- teenused, mis rahuldavad sotsiaalseid vajadusi, nagu arstiabi ja pikaajaline hooldus;
- lastehooldus;
- pääs tööturule ja tööturule tagasitoomine ning

- hoolitsus ebasoodsas olukorras olevate elanikkonnarühmade eest ja nende sotsiaalne kaasamine.

Sotsiaalabi, sh erihoolekandeteenuseid on õigus saada Eesti alalisel elanikul või Eestis elamisloa või elamisõiguse alusel elaval välismaalasel. Vältimatut abi on õigus saada igal Eestis viibival kodanikul. Seega erihoolekandeteenused on suunatud siin alaliselt viibivatele isikutele, kelle puhul on SKA abivajaduse tuvastanud ning sobiva teenuskoha leidnud. Teenuskohtadele suunamine käib SKA poolt hallatava järjekorra alusel.

Eeltoodust tulenevalt riigiabi kriteeriumidele eraldi hindamist uuesti ei tehta. TAT alusel antav toetus ei ole riigiabi.

Punkt 3 „Näitajad“

Näitajate all on esitatud meetmete nimekirja väljundinäitaja, meetmete nimekirja tulemusnäitaja ja projekti spetsiifilised näitajad koos alg- ja sihttasemega aastateks 2026–2029, sh projektide lõikes, lisaks on esitatud näitaja sisu. Kõik projektid panustavad otseselt meetmete nimekirja väljundi- ja tulemusnäitajasse. Iga projekti elluviija raporteerib näitaja saavutamist oma projektist lähtuvalt.

Meetmete nimekirja väljundinäitajaks on „Loodud või kohandatud elu- ja teenuskohtade arv“, sihttasemega 2026. aastal 72 teenuskohta, 2027. aastal 180 teenuskohta, 2028. aastal 300 teenuskohta ning 2029. aastal 324 teenuskohta. Meetmete nimekirja väljundinäitajat raporteeritakse elluviija poolt nii vahe- kui ka lõpparuandes, kui tingimustele vastav teenuskoht on loodud ja rajatud teenuseüksusele, kus reorganiseeritud teenuskohad asuvad, on väljastatud kasutusluba ja tegevusluba SKAlt. Iga projekti elluviija raporteerib näitaja saavutamist oma projektist lähtuvalt.

Meetmete nimekirja tulemusnäitaja on „Uue või ajakohastatud elu- ja teenuskohtade kasutajate arv“, sihttasemega 2027. aastal 72 teenuskohta, 2028. aastal 180 teenuskohta ning 2029. aastal 324 teenuskohta. Meetmete nimekirja tulemusnäitajat raporteeritakse elluviija poolt nii vahe-, lõpp- kui ka järelaruandes, kui tingimustele vastav teenuskoht on täidetud aasta jooksul pärast elu- ja teenuskoha valmimist. Iga projekti elluviija raporteerib näitaja saavutamist oma projektist lähtuvalt.

Projektide spetsiifiline väljundinäitaja on „Loodud teenuseüksuste arv“ sihttasemega 2026. aastal kolm teenuseüksust, 2027. aastal seitse teenuseüksust, 2028. aastal 11 teenuseüksust ja 2029. aastal 12 teenuseüksust. Saavutustaset raporteeritakse elluvijate poolt nii vahe- kui ka lõpparuandes, kui rajatud teenuseüksusele on väljastatud kasutusluba. Iga projekti elluviija raporteerib näitaja saavutamist oma projektist lähtuvalt.

Punkt 4 „Tegevuste eelarve“

TAT eelarve on 29 700 000,00 eurot, sh ERFi toetus 20 790 000,00 eurot (70%), millele lisandub riiklik kaasfinantseering 4 752 000,00 eurot (16%) ja toetuse saajate (elluvijate) abikõlblik omafinantseering 4 158 000 eurot (14%). Projektide eelarve on kujunenud vastavalt reorganiseeritavate teenuskohtade arvule. Teenuskoha piirmaksumuseks on arvestatud olemasoleva hoone rekonstrueerimise korral 75 000 eurot ja uue hoone ehitamise korral 95 000 eurot. Piirhinnad on arvutatud võttes arvesse elluvijate ja rakendusasutuse varasemaid kogemusi ning 2024. aastal ehitussektoris olevaid ehitushindasid. Lisaks on arvestatud, et hinnad aastate jooksul muutuvad nii maksude kui ka muude väliste tegurite tõttu. Näiteks on rakendusasutus oma arvutustes välja toonud, et aastal 2022 oli kliendikoha loomine korterelamusse ca 63 000 eurot, aga aastal 2026 juba ca 76 000 eurot. 2022. aastal oli kliendikoha loomine ridaelamusse ca 62 000 eurot, kuid aastal 2026 juba ca 75 000 eurot.

Eelpool tulenevast ei jagune toetuse summa projektide vahel võrdselt. Projektide ja tegevuste eelarve aastate kaupa on näidatud TAT lisas 2.

Punkt 5 „Kulude abikõlblikkus“

Abikõlblike kulude, sealhulgas abikõlbmatute kulude kindlaks määramisel tuleb lähtuda Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määrusest nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvuspoliitika ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ühendmäärus*).

Abikõlblikud on projektide elluviimiseks vajalikud kulud.

Abikõlblikud on projekti ettevalmistamisega seotud uuringute, auditite ja analüüside (v.a taotluse koostamine, arengukava), sealhulgas finantsanalüüsi ja selle seletuskirja ning maakorraldustoimingute ja keskkonnamõjude hindamise kulud (sh kliimakindluse analüüs), samuti detailplaneeringu koostamise, ehitusgeoloogiliste ja -geodeetiliste tööde tegemise kulud. Hoonestamata ja hoonestatud maa ostuga seotud kuludest on abikõlblik 10% projekti abikõlblikest kuludest. Vastavalt ühendmääruse §-le 17 on abikõlbmatu hoonestamata ja hoonestatud maa ostusumma, mis ületab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikli 64 lõike 1 punktis b lubatud määra, välja arvatud keskkonnakaitsega seotud tegevuste korral.

Abikõlblikud on projektijuhtimise, omanikujärelevalve, projekteerimise, ehitusprojekti ja ehitise ekspertiisi kulud ning ehitus- ja rekonstrueerimiskulud, sealhulgas väliskeskkonna rajamine nagu näiteks parklate, ligipääsuteede ja haljasalade loomine, piirdeaia ehitamine ja väliinventar, mis moodustab kuni 3% abikõlblikest kuludest (nt aiamööbel, kiiged, kasvuhooned, pingid). Rajama peaks kõrghaljastusega alasid, mis pakuksid varju kuumal ajal. Lisaks on abikõlblik valgustuse ja elektriautode laadimispunktide rajamine. Parkla rajamine peab olema seotud ligipääsetavuse tagamisega ning ühtlasi peab olema parkla ehitamisel arvestatud looduspõhiste lahendustega sadevee kogumiseks ning vältima soojussaare efekti teket. Parkla rajamise täpsemad tehnilised tingimused peavad arvestama kliimamuutustega kohanemise tingimustega, mis selguvad iga projekti kontekstis tehtava kliimakindluse analüüsi käigus. Kogu ehitustegevus peab vastama ehitusseadustiku § 11 lõike 4 alusel kehtestatud ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri 29. mai 2018. a määruse nr 28 "Puudega inimeste erivajadustest tulenevad nõuded ehitisele" nõuetele.

Lammutusjäätmel tuleb sortida võimalikult suures mahus ja suunata korduskasutusse, välja arvatud ohtlikud jäätmel, mis tuleb kõrvaldada. Tekkivate jäätmel käitlemisel tuleb lähtuda kohaliku omavalitsuse jäätmehoolduseeskirjast ning vältida jäätmel ladestamist prügilasse, eelistades jäätmel taaskasutamist ja ringlussevõttu võimalikult suures ulatuses. Elluviijal on kohustus esitada lammutuskava ülevaade jäätmel liigiti kogumisest ja taaskasutuse või ohutustamise viisid. Jäätmel taaskasutus ning ohutu kõrvaldamine (nt ohtlike jäätmel käitus) on abikõlblik kulu.

Abikõlblik on ehitisse püsivalt paigaldatavate seadmetel, mis on ehituse osaks (nt lift, lambid, kraanikauss) ja sisustuse (diivan, voodi, aknakatted jne) ning suure kodutehnika (näiteks pliit, külmik, nõudepesumasin, pesumasin) soetamine ja paigaldamine. Abikõlbmatu on kohvimasinate, nõudel, veekeetjate jm väikese kodutehnika soetamine.

Abikõlblikud on ka ligipääsetavuse tagamise, kaasa arvatud parkla rajamise kulud, et kogu ehitus ja ümbritsev taristu oleks kõigi nelja peamise puudeliigi suhtes ligipääsetav, sealhulgas rekonstrueerimine, turundustegevused, analüüsid, auditid, ekspertiisid, ekspertide kaasamine jne. Kohustus tagada puudega inimestel ligipääsetavus kõikidel taristuinvesteeringute puhul tuleneb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) 2021/1060 (ühissätete määrus), mille artikli 9 (horisontaalsed põhimõtted) kohaselt tuleb kogu programmide ettevalmistamise ja rakendamise ajal võtta arvesse ja tagada puuetega inimestel ligipääsetavus. Määruse preambuli punktis 6 on sätestatud, et liikmesriigid peavad järgima ÜRO lapse õiguste konventsioonis ja ÜRO puuetega inimestel õiguste konventsioonis sätestatud kohustusi ning tagama juurdepääsu kooskõlas selle artikliga 9. Eestis reguleerib puudega inimestel ligipääsetavust ehitusseadustiku § 11 lõike 4 alusel

kehtestatud ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri 29. mai 2018. a määrus nr 28 „Puudega inimeste erivajadustest tulenevad nõuded ehitisele“.

Käibemaks on abikõlblik kulu, kui on võimalik näidata, et vastavalt käibemaksu reguleerivatele õigusaktidele ei ole TAT tegevuse elluviimise raames tasutud käibemaksu sisendkäibemaksuna õigust maha arvata või käibemaksu tagasi taotleda ning käibemaksu ei hüvitata ka muul moel. Erihoolekandetasutuste põhitegevus ei ole käibemaksuga maksustatav tegevus ja sisendkäibemaksu mahaarvamisel lähtutakse käibemaksuseaduses (KMS) sätestatud sisendkäibemaksu korrigeerimise põhimõtetest (KMS § 32).

KMS § 29 lõike 1 kohaselt saab maksukohustuslane maksustamisperioodil tema maksustatavalt käibelt arvestatavast käibemaksust maha arvata maksustatava käibe tarbeks kasutatava kauba või teenuse sama maksustamisperioodi sisendkäibemaksu. Seega ei saa sisendkäibemaksu arvestatud käibemaksust maha arvata ja see on abikõlblik ERFist finantseerimiseks, kui:

- 1) toetuse saaja ei ole käibemaksukohustuslane vastavalt KMS §-des 19 ja 20 sätestatule;
- 2) käibemaksukohustuslasest toetuse saaja soetab kaupu ja teenuseid vaid KMS §-s 16 sätestatud maksuvaba käibe tarbeks või ettevõtlusega mitteseotud eesmärkidel, mille sisendkäibemaks ei kuulu mahaarvamisele vastavalt KMS §-s 29 sätestatule.

Lisaks lubab KMS § 32 sisendkäibemaksu osalist mahaarvamist, kui maksukohustuslane kasutab kaupu ja teenuseid nii maksustatava kui maksuvaba käibe tarbeks.

KMS § 33 kohaselt võib sisendkäibemaksu osalisel mahaarvamisel kasutada kas proportsionaalse mahaarvamise meetodit või otsearvestuse ja proportsionaalse mahaarvamise segameetodit.

Proportsionaalse mahaarvamise korral lähtutakse sisendkäibemaksu mahaarvamisel maksukohustuslase maksustatava käibe ja kogu käibe suhtest ning sisendkäibemaks arvatakse maha proportsionaalselt kogu sisendkäibemaksult.

Sisendkäibemaksu proportsionaalse mahaarvamise meetodit kasutades mõjutavad maksustatava ja maksuvaba käibe proportsiooni ka projektivälised arved. Kuna sisendkäibemaks arvatakse maha proportsionaalselt kogu käibelt ning seda ei ole võimalik seostada konkreetse arvega, siis on võimalus, et käibemaksu hüvitamisel ERFist makstakse käibemaksu tagasi ka arvetelt, mis ei ole projektiga seotud. Kuna Maksu- ja Tolliamet maksab käibemaksu tagasi ka muudelt arvetelt, on tehniliselt keerukas kindlaks määrata, milline osa maksti tagasi projektiga seotud arvetelt ja milline projektiga mitteseotud arvetelt.

Seega, kuigi proportsionaalse meetodi puhul saab toetuse saaja sisendkäibemaksu maha arvata ainult osaliselt, ei ole võimalik ülejäänud osa sisendkäibemaksust proportsionaalse meetodi korral abikõlblikuks lugeda.

Käibemaks on ERFist finantseerimiseks abikõlblik üksnes juhul, kui käibemaksukohustuslasest toetuse saaja kasutab oma raamatupidamises käibemaksu otsearvestuse meetodit.

Käibemaksu otsearvestuse korral on käibemaksu kulu raamatupidamises seotud konkreetse arvega ning seega on võimalik tõendada, et see on seotud ERFist rahastatava projektiga, ning juhul, kui kaup või teenus soetatakse maksuvaba käibe tarbeks, on see toetuse saaja jaoks lõplik kulu.

Punkt 6 „Toetuse maksmise tingimused ja kord“

Taristuinvesteeringute puhul, mille kestus on vähemalt viis aastat, kohustub elluviija esitama kliimakindluse tagamise hinnangu, mis sisaldab kliimamuutustega kohanemise hinnangut ehk kliimamuutustele vastupanuvõime hindamist. Kliimakindluse tagamine on protsess, mille eesmärk on vältida taristu vastuvõtlikkust võimalikele pikaajalistele kliimamõjudele, tagades samas, et

järgitakse energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtet ja et projektist tulenevate kasvuhoonegaaside heitkoguste tase on kooskõlas 2050. aastaks saavutatava kliimaneutraalsuse eesmärgiga. Energiatõhususe esikohale seadmise põhimõttega arvestamine tähendab, et taristuprojektidel on oluline suurendada energiatõhusust, et seeläbi kokku hoida energiakulult ning toetada kliima- ja keskkonnanäesmärkide saavutamist. Taristu kliimakindluse tagamise hindamisel tuleb lähtuda Riigi Tugiteenuste Keskuse veebilehel avaldatavast juhendist, mis sisaldab ja selgitab Eesti kontekstis vajalikku teavet ning on otseses puutumuses Euroopa Komisjoni teatisega nr 2021/C 373/01 „Taristu kliimakindluse tagamise tehnilised suunised aastateks 2021–2027“⁵ (ELT C 373, 16.09.2021, lk 1–92).

Taristuprojektid, mille puhul on vajalik kliimakindluse tagamine, hõlmavad uue taristu rajamist või olemasoleva taristu uuendamist või laiendamist.

Elluviija peab hiljemalt koos esimese maksetaotlusega esitama RÜ-le kliimakindluse hinnangu. RÜ teavitab RA-d, kui vastav dokumentatsioon on e-toetuse keskkonda lisatud. RÜ kontrollib esitatava dokumentatsiooni vastavust määruse nõuetele ning kliimakindluse tagamise hindamise puhul vastavust meetodikale.

Toetuse väljamaksmine toimub ühendmääruse § 27 lõike 1 punkti 1 alusel. Makseid peab esitama vähemalt üks kord kvartalis, kuid kõige sagedamini üks kord kuus.

Viimase väljamakse teeb RÜ pärast lõpparuande kinnitamist. Projekti saab pidada lõpetatuks ja lõpparuande kinnitada, kui täidetud on järgmised kolm tingimust: hoonele on väljastatud kasutusluba ja teenuseosutajale tegevusluba ning nõuetekohane lõpparuanne on esitatud.

Punkt 7 „Elluviija kohustused“

Lisaks TAT-s sätestatule kohalduvad elluviijale kõik ühendmääruse §-des 10–11 toetuse saajale sätestatud kohustused. Muu hulgas tuleb erilist tähelepanu pöörata riigihangete seaduse järgimisele.

Rakendusasutuse (RA) nõudmisel on elluviija kohustatud esitama projekti eelarve jagunemise aastate ja eelarveartiklite kaupa. Vastav nõue on vajalik sisendina riigieelarve ja tööplaani planeerimise protsessis. RA on aruandekohustuslik tema vastutusalas olevate meetmete elluviimises ja selleks eraldatud toetuse kasutamises, mistõttu võib olla vajalik tihedamini kui kaks korda aastas (aruannete esitamise tähtajad) seirata vahendite kasutamist ning vajaduse korral sekkuda (ala- või ülekasutamine) TAT elluviimisse.

Peale TAT kinnitamist tuleb elluviijatel rakendusüksusele (RÜ) esitada viimase nõudmisel väljamaksete prognoos.

Elluviija on kohustatud täitma teavitamisnõudeid vastavalt Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruses nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“ sätestatule.

Enne TAT-st rahastatavate riigihangete korraldamist tuleb elluviijal RÜ-le edastada info riigihanke alusdokumentide kohta. Riigihanke piirmäärad on sätestatud riigihangete seaduse¹⁶ §-s 14. RÜ pakub eelnõustamist seoses riigihanke alusdokumentide ja hankелеpingute muudatustega. Elluviija peab võimaldama RÜ-le vaatlejana juurdepääsuõigused riigihangete registris ning teavitama RÜ-d kümme tööpäeva enne riigihanke alustamist riigihanke alusdokumentide koostamisest ja nende muudatuste esitamisest riigihangete registrile. Lisaks peab elluviija edastama RÜ-le hankелеpingu muudatused viis tööpäeva enne muudatuskokkuleppe sõlmist. RÜ ei kooskõlasta edastatud

⁵ EUR-Lex - 52021XC0916(03) - EN - EUR-Lex (europa.eu).

⁶ Riigihangete seadus–Riigi Teataja

riigihanke alusdokumente ega -lepinguid, vaid juhib vajaduse korral elluviija tähelepanu sellele, kas riigihanke korraldamisel on järgitud riigihangete seaduses sätestatud.

Kuigi alates 01.01.2022 muutus riigihangetes kohustuslikuks keskkonnanahoidlike kriteeriumite kasutamine neljas tooterühmas: mööbel, puhastustooted ja -teenused, kontori IT-seadmed ning koopia- ja joonestuspaber, on elluviija kohustatud kõigi toodete ja teenuste hankimisel lähtuma keskkonnanahoidlike riigihangete kriteeriumitest (vt 'Riigihangete läbiviimise strateegilised põhimõtted', <https://kliimaministeerium.ee/keskkonnanahoidlikud-riigihanked>).

Keskkonnanahoidlik riigihange tähendab minimaalse negatiivse keskkonnamõjuga toodete või teenuste hankimist. Keskkonnanahoidlik riigihange on defineeritud menetlusena, mille abil riigiasutused hangivad kaupu, teenuseid ja ehitustöid, millel on nende olelusringi jooksul ehk nii tootmisel, kasutamisel kui ka kasutusest kõrvaldamisel väiksem negatiivne keskkonnamõju, võrreldes muul juhul hangitavate, sama esmaülesandega kaupade, teenuste ja ehitustöödega.

Tegemist ei ole riigihanke eritüübiga, vaid see on tavapärane hange, mille puhul võetakse arvesse lisaks muudele nõuetele ka keskkonnanõudeid. Ei ole vahet, kas tegu on avatud, piiratud, lihtsustatud vms hankemenetlusega – keskkonnanõudeid saab kõigi puhul kasutada.⁷

Elluviija on kohustatud tagama taristu kliimakindluse ja kliimakindluse analüüsis toodud tegevuste elluviimise ning järgima tegevuste elluviimisel "ei kahjusta oluliselt" põhimõtet. Lisaks on elluviija kohustatud tagama taristu ning kõikide projektiga seonduvate tegevuste ligipääsetavuse, sealhulgas puuduste avastamise korral need likvideerima, sh peab ligipääsetav olema kogu projektiga seotud info ja kommunikatsioon ehk tagatud peab olema digiligipääsetavus kui tegemist on digitaalse infoga. Oluline on, et elluviija arvestaks ligipääsetavuse juures nelja peamise puudeliigiga (nägemis-, kuulmis-, liikumis- ja intellektipuue) inimeste vajadusi, võttes arvesse ehitusseadustiku § 11 lõike 4 alusel kehtestatud puudega inimeste erivajadustest tulenevaid nõudeid ehitisele.

Elluviija on kohustatud tagama vähemalt viie aasta jooksul projekti lõppmakse tegemisest teenuseüksuse eesmärgipärase kasutamise käesolevas TATs sätestatud tingimustel, välja arvatud juhul, kui tegevuste muudatused on kooskõlastatud rakendusasutusega.

Punkt 8 „Aruandlus“

Punktis 8 sätestatakse vahearuannete, lõpparuande ja järelaruande esitamise kohustus ja tähtsajad ning aruannetes puuduste esinemise korral nende menetlemise kord. Korrapäraselt esitatud aruanded aitavad jälgida projekti tegevuste edenemist ja tulemuste täitmist ning võimaldavad vajaduse korral juhtida tähelepanu vajakajäämistele ja teha projektide elluviimises õigeaegseid muudatusi.

Elluviijal on kohustus raporteerida kõiki valminud teenuskohti kas vahe- või lõpparuandes. Tulemusnäitaja raporteeritakse aasta pärast teenuskoha valmimist (kasutusloa saamist). Järelaruanne tuleb esitada aasta pärast projekti abikõlblikkuse lõppu. Järelaruandes peab välja tooma kõik täidetud teenuskohad, sh need, mis on vahearuannete raames raporteeritud ning eristama teenuskohad, mis on valminud ja täidetud peale viimase vahearuaruande või lõpparuande esitamist ning mis raporteeritakse nüüd järelaruandes.

Lõpparuandes tuleb lisaks vahearuandes nõutavale infole esitada kasutusluba ja teave tegevuste panusest TAT punktis 1.1.1 välja toodud „Eesti 2035“ mõõdikutesse, millega hinnatakse horisontaalsete põhimõtete edenemist.

⁷ [Keskkonnanahoidlikud riigihanked](https://kliimaministeerium.ee/keskkonnanahoidlikud-riigihanked) | Kliimaministeerium.

Lõpparuanne esitatakse 30 päeva jooksul alates projekti abikõlblikkuse lõppkuupäevast. Kasutusluba tuleb saada enne projekti abikõlblikkuse perioodi lõppu.

Punkt 9 „Projektide muutmise“

Punktis 9 sätestatakse projektide muutmise kord. Muudatusvajadused peavad olema motiveeritud ja aitama kaasa projekti edukale elluviimisele. Projektid peavad põhinema põhjalikel analüüsidel ja planeerimisel, välistades sagedaste paranduste vajaduse. Samuti peavad olema vajalikud muudatused põhjendatud ja läbi kaalutud.

RA-l on õigus projekte muuta, kui selgub, et see on vajalik TAT edukaks elluviimiseks või projekti elluviijal ei ole toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel võimalik jätkata. RA võib muuta TAT ja projektide finantsplaani, eelarvet või abikõlblikkuse perioodi.

Kuna kõikide rajatavate teenuseüksuste asukohad ei ole selgunud ning lisaks võib ette tulla olukordi, kus erinevatest asjaoludest tingituna ei ole võimalik teenuseüksust siiski rajada asukohta, kuhu algselt planeeritud, siis TATi muutmiseks ei loeta olukorda, kus teenuseüksuse asukoht on muutunud sama KOVi piirkonna piires või projektide puhul, mille täpne teenuseüksuse loomise asukoht ei ole TATi kinnitamise ajaks selgunud. Eeldusel, et nii rakendusüksust kui ka rakendusasutust on eelpool nimetatud asjaoludest, sh muutunud või selgunud asukohtades kirjaliku taasesitamist võimaldavas vormis teavitatud.

Punkt 10 „Finantskorrektsiooni tegemise alused ja kord“

Viidatakse finantskorrektsiooni otsuste ja tagasimaksete tegemise reeglistikule.

Punkt 11 „Vaiete lahendamine“

Nimetatakse RA ja RÜ otsuse või toiminguga vaide menetleja.

III Vastavus Euroopa Liidu õigusaktidele

TAT on vastavuses Euroopa Liidu õigusega.

TAT koostamisel on arvestatud järgmiste Euroopa Liidu õigusaktidega:

- 1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid;
- 2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1058, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi.

IV TAT mõjud

Elluviidavate tegevustega panustatakse hea õigusloome ja normitehnika eeskirjas nimetatud järgmistesse mõjuvaldkondadesse:

Sotsiaalne mõju

Erihoolekandetasutuste reorganiseerimisega alustati Eestis juba 2006. aastal ning eesmärgiks on olnud tagada psüühilise erivajadusega täisealistele inimestele võrdsed võimalused eneseteostuseks ning kvaliteetsed ja deinstitutsionaliseerimise põhimõtteid järgivad erihoolekandeteenused. TAT raames jätkatakse selle protsessiga ja reorganiseeritakse praegusest ligikaudu 600-st institutsionaalsest teenuskohast rohkem kui pooled. Uued reorganiseeritud

teenuseüksused luuakse linnalisse keskkonda, kus on kättesaadavad nii avalikud teenused kui tagatud ligipääs õppimis- või töötamisvõimalustele. Rahastatavad projektid on kooskõlas ELi põhiõiguste hartas nimetatud põhiõigustega ja puuetega inimeste konventsiooni väärtustega.

Eesmärgiks on pakkuda ÕE-I viibivatele inimestele peresarnast elukeskkonda päritolukoha piirkonnas ja võimalust integreeruda ümbritsevasse kogukonda. Täna saavad hinnanguliselt üle pooled ÕE vajajad teenust elukohast ja perekonnast kaugel. Selle üheks põhjuseks on teenuskohtade nappus elukoha piirkonnas, samas, kui psüühilise erivajaduse ja toetuse vajaduse tõttu on teenuse saamine vajalik. Reorganiseerimise käigus luuakse teenuseüksused piirkondadesse, kust on pärit täna ÕE-d saavad inimesed, kes on seni olnud sunnitud teenust saama kodukohast kauges piirkonnas. Näiteks luuakse reorganiseerimise käigus teenuseüksused Tallinnasse. 2023. aastal oli erihoolekandeteenustel 434 inimest, kelle rahvastikujärgne elukoht oli Tallinn, kuid näiteks 40 neist said teenust Valgamaal, 40 Ida-Virumaal, 37 Pärnumaal ja 32 Viljandimaal ja veel lisaks teistes maakondades⁸.

Reorganiseerimise tulemusel paraneb erihoolekandeteenuse saajate heaolu ja võrdsed võimalused ühiskonnaelus osalemiseks. Inimestel on suurem võimalus tunda end kogukonna liikmena, ennast teostada, ühiskonna- ja kultuurielus osa võtta, mis on oluline nii heaolu ja tervise kui ka inimeste suurema iseseisvuse ja arenguvõimaluste aspektist. Reorganiseeritavad teenuskohad luuakse linnalisse piirkonda, kus teenusel olijatel on paremad võimalused olla ühiskondlikult aktiivne, osaleda vastavalt võimalusele tööturul või õppes ning tarbida avalikke teenuseid.

Kokkuvõttes on tegevustel erihoolekandeteenuse saajatele oluline positiivne sotsiaalne mõju.

Mõju majandusele

Vanade hoonete rekonstrueerimisega ja uute hoonete ehitamisega tagatakse jätkusuutlikud ja madalamate püsikuludega ning ökonoomsemad teenuseüksused. See loob eelduse, et teenuseosutajad saavad teenuseosutamisega jätkata ning on oma piirkonnas ka tulevikus olulised tööandjad, omades mõju nii tööturule, -keskkonnale kui ka erihoolekande asutustes töötavate inimeste ja/või nende leibkondade kuludele ja tuludele.

Tegevused mõjutavad ka psüühilise erivajadusega inimeste õppimise ja tööturul osalemise võimalusi ning seeläbi on suurem tõenäosus, et erihoolekandeteenuse saajad saavad panustada ühiskonda ka läbi töötamise laekuva maksutululu.

Kokkuvõttes on tegevustel erihoolekande tööjõule ja erihoolekandeteenuse saajatele oluline positiivne majanduslik mõju.

Mõju riigivalitsemisele, eeldatavad tulud ja kulud

TAT toetab riigivalitsemise edendamise eesmärki. Riigil on eesmärk tagada psüühilise erivajadusega täisealistele inimestele võrdsed võimalused eneseteostuseks ning kvaliteetsed ja deinstitutionaliseerimise põhimõtteid järgivad erihoolekandeteenused, mida osutatakse peresarnastes, kaasaegsetes, kliimakindlates ja ökonoomsetes teenuseüksustes.

Kaasaegsete ja peresarnaste elamistingimuste loomisel on oluline sotsiaalne mõju inimeste heaolule ja seeläbi ka tervisele, selle säilitamisele ja hoidmisele, mis omakorda võib tulevikuvaates hoida kokku tervishoiu- ja sotsiaalhoolekande kulusid.

Programmiperioodi lõppemisel välisvahenditest rahastamise lõppemisega seotud kuludid riigieelarvesse ei planeerita, sest TAT projektide tulemusena on projektide kokkulepitud eesmärk

⁸ Sotsiaalkindlustusameti registriandmed, Sotsiaalministeeriumi arvutused

täidetud. Projektide elluviijate esitatavad lisataotlused edasisteks tegevusteks ei ole TAT-s sätestatud tegevuse osa. Vabariigi Valitsus võib, kuid ei pruugi esitatud ja tulevikus esitatavaid taotlusi kinnitada. Ehitatava ja rekonstrueeritava taristu ülalpidamise kulud kaetakse elluviijate omavahenditest.

Kokkuvõttes on mõju riigivalitsemisele väheoluline, kuid positiivne.

Regionaalareng

Reorganiseerimise eesmärgiks on luua inimestele teenuskohad võimalusel nende elukoha lähedale ning linnalisse keskkonda, kus on kättesaadavad nii avalikud teenused kui tagatud ligipääs õppimis- või töötamisvõimalustele. Regionaalpoliitika eesmärk on tugevdada majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset sidusust ning vähendada piirkondlikke erinevusi. Luues teenuseüksused piirkondadesse, kus teenusevajadus on suur ja arvestades sealjuures ka inimeste elukohalähedusega, vähendame piirkondlikke erinevusi selles osas, et inimestele on üle Eesti teenuskohad kättesaadavad elukohale lähemal. Väiksemate peresarnaste üksuste loomine võimaldab vähendada piirkondlikke eripärasid teenuse osutamise keskkonna mõttes. Täna osutatakse endiselt teenust ka suurtes institutsionaalsetes üksustes, pärast reorganiseerimise tegevusi on teenuse osutamine Eesti erinevate maakondade lõikes ühetaolisem.

Kokkuvõttes on tegevustel regionaalarengule oluline positiivne mõju.

Võrdne kohtlemine, sh ligipääsetavus

Projektide elluviimisel on tagatud võrdõiguslikkus, sh ligipääsetavus. Tegevuste ettevalmistamisel ja rakendamisel arvestatakse, et sihtrühma kuuluvad inimesed võivad olla erineva erivajadusega ja tagatakse, et ühtegi sihtrühma liiget ei diskrimineerita tema erivajaduse tõttu. Tegevuste kavandamisel ja elluviimisel võetakse arvesse meeste ja naiste erinevat olukorda, vajadusi ja huve. Loodavad teenuseüksused on vähemalt kõigi nelja peamise puudeliigi suhtes ligipääsetavad. Teenusele saamise aluseks ei ole inimese sugu, vanus, rahvus, usk ega seksuaalne sättumus vaid tema erivajadusest tulenevalt teenusele sobivus. Kõik inimesed, kes on juba erihooletandeteenusel, saavad jätkuvalt teenust edasi ning vajadusel ja soovi korral, kui selleks on vastav võimalus, viiakse nad üle teise teenuseüksusesse, mis on kodule lähemal või muul moel sobivam.

Kokkuvõttes on tegevustel erihooletandeteenuse saajate võrdsele kohtlemisele ja ligipääsetavusele oluline positiivne mõju.

Elu- ja looduskeskkond

Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava DNSH (ingl *do no significant harm* ehk ei kahjusta oluliselt) analüüs leidis, et rakenduskavaga ette nähtud sekkumistel ei ole hinnanguliselt olulist kahjulikku mõju DNSH printsiibi alusel.

TAT projektide elluviimisel peavad elluviijad jälgima ja tagama, et tegevused ei suurendaks negatiivseid keskkonnamõjusid, sh viiakse läbi kliimakindluse hinnang. Projektide elluviimisel ja uuringute tegemisel pööratakse keskkonnamõjude minimeerimisel tähelepanu materjalide säästlikule kasutamisele ja taaskasutamisele ning ökoloogilisele jalajäljele. Projektide elluviimiseks vajalike teenuste ja toodete hankimisel järgitakse keskkonnahoidlike riigihangete põhimõtteid.

Ehitustegevuses kasutatakse tänapäevaseid ehitusmaterjale ning valitakse ökonoomsed, ligipääsetavad ja keskkonnasäästlikud lahendused. Kõik vajalikud sündmused korraldatakse läbimõeldult tagamaks, et nendel osalemine oleks minimaalse ökoloogilise jalajäljega ehk järgides Keskkonnaministeeriumi koostatud keskkonnahoidlike sündmuste juhendis esitatud minimaalseid nõudeid ja soovitusi.

Kokkuvõttes on tegevuste mõju elu- ja looduskeskkonnale väheoluline.

Andmekaitsealane mõjuhinna

Projektid ei ole seotud isikuandmete töötlemisega isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses. Reorganiseerimise järgselt teenusesaajate ümberpaigutamine toimub teenuseosutaja, teenust saava isiku või tema eestkostja ja SKA koostöös vastavalt kehtivale seadusandlusele.

V Projektide koostöela valikukriteeriumitega

Projektid vastavad rakenduskava seirekomisjonis kinnitatud üldistele valikukriteeriumitele koostöelas ühendmääruse §-ga 7.

1. Projektide koostöela valdkondlike arengukavadega, mõju rakenduskava erieesmärgi ja meetme eesmärkide saavutamisele

Projektide koostöela valdkondlike arengukavadega ning panust rakenduskava erieesmärgi ja meetme eesmärkidesse, sealhulgas projektide tulemuste ja mõju eeldatavat ulatust ning vajaduse korral väljundite ja tulemuste kestlikkust pärast projekti lõppu, on kirjeldatud TAT punktis 1 ja seletuskirja IV osas.

Kõik projektid panustavad meetme 21.4.1.1 „Iseseisvat toimetulekut toetavate ja kvaliteetsete sotsiaalteenuste ning hooldusvõimaluste tagamine“ eesmärkidesse, projektide edukas elluviimine panustab meetmete nimekirja väljundnäitaja „Loodud või kohandatud elu- ja teenuskohtade arv“ ja tulemusnäitajasse „Uue või ajakohastatud elu- ja teenuskohtade kasutajate arv“.

Projektid järgivad soovituslikult uue Bauhausi kriteeriumeid luues sotsiaalselt sidusamad teenuseüksused ja elukeskkonnad. Loodavad elukeskkonnad toimivad hästi funktsionaalses, ökoloogilises ja majanduslikus plaanis ning vastavad inimeste sotsiaalsetele, kultuurilistele ja psühholoogilistele vajadustele. Ruumilahendused võiksid olla ühtaegu nii kaunid (esteetilised), kaasavad (ligipääsetavad), taskukohased kui ka kestlikud (kliimaeesmärkidega koostöelas). Ruumilahendused arvestavad erivajadustega inimestega ning on ehitatud mõistliku eelarvega minimeerides ehitise elukaare kulusid, järele andmata ruumikvaliteedis, olles nii keskkonnasõbralik kui ka kliimamuutustega arvestav.

2. Projektide põhjendatus

Projektide valiku kriteeriumiks oli suurte institutsionaalsete, üle 30 teenuskohaga teenuseüksuste olemasolu ning teenuseosutajate huvi ja valmidus (sh finantsiline suutlikkus) teenuskohtade reorganiseerimiseks. See tähendab, et teenuseosutajatel on valmisolek sulgeda suured institutsionaalsed teenuseüksused ja elluviijatel reorganiseerida need väiksematesse kuni 30 kohalistesse teenuseüksustesse, kus omakorda on kuni 6-kohalised peresarnased rühmad, sest uute teenuskohtade rajamine ei ole käesoleva TATi raames abikõlblik.

Valiku tegemisel arvestati piirkondlikku teenuskohtade vajadust toetuse andmise tingimuste väljatöötamisel ning ka vajaduse kadumist tulevikuperspektiivist (elanikkonna kasv/vähenemine). Valitud projektide puhul saame olla kindlad, et kohtade sulgemise ja kolimise eelselt on teenuseosutajad valmis teenuse saajatega ja uues asukohas teenust pakkuma asuva personaliga tegema tööd muudatustega sujuvaks kohanemiseks. Kolimine ja kohanemine on psüühikahäirega inimestele raske ja võib kaasa tuua tervise olulise halvenemise, mistõttu on väga oluline aegsasti alustada inimese oskusliku ettevalmistamisega

Valitud elluviijate valikul sai määravaks ka väljaõppe saanud töötajate valmisolek asuda tööle uues teenuseüksuse asukohas.

Projekt nr 1: AS Hoolekandeteenused Vääna-Viti Kodu ja Sillamäe Kodu reorganiseerimine

AS Hoolekandeteenused on varasematel struktuurifondide perioodidel reorganiseerinud enamuse erihoolekande teenuskohtadest ja käesolev projekt võimaldab selle protsessiga lõpule jõuda. Selle tulemusena jätkub Vääna-Jõesuus teenuse osutamine vaid peremajades ning mõisahoones teenusel olevad, suures osas Tallinnast pärinevad inimesed saavad asuda teenusele kodule lähemale. Lõpetatakse institutsionaalse teenuse osutamine.

Sillamäel suletakse projekti elluviimise järgselt viimased vanades KOV-le kuuluvates hoonetes asuvad teenuskohad ja edaspidi osutatakse vaid ÕK-i hiljuti rajatud tänapäevases hoones.

Projektis ettenähtud tegevuste elluviimine aitab kaasa riigi eesmärkide saavutamisele, milleks on hoolekandesüsteemi deinstitutionaliseerimine ehk suurte üle 30 teenuskohaga teenuseüksuste reorganiseerimine väiksemateks teenuseüksusteks.

Projektide ajakava on realistlik, projektis ettenähtud tegevused võimaldavad saavutada projekti eesmärgid ning planeeritud väljundid ja tulemused. Planeeritud on, et kaks teenuseüksust valmivad 2026. aastal, millest üks rajatakse Tallinnasse ja teine Kohtla-Järvele ning kolmas teenuseüksus rajatakse 2027. aastal Narva.

Projekt nr 2: SA Narva-Jõesuu Hooldekodu erihoolekande teenuskohtade reorganiseerimine

SA Narva-Jõesuu Hooldekodu reorganiseerimisega täidetakse erihoolekande reformi üks eesmäärke, hakata osutama ÕE-d ja üldhooldusteenust teineteisest eraldi. Arvestades üldhooldusteenuse teenuskohtade arvu on see olemasolevas suures hoones olnud teenusena domineeriv, mistõttu erihoolekandeteenuse teenuskohtade eraldamine võimaldab seal teenusel olevatele klientidele pöörata suuremat tähelepanu. Peremajade rajamine linnalisse keskkonda, paiknedes samas linna, suurendab oluliselt teenusel olijate heaolu ja aitab kaasa integreerumisele kogukonda.

Projektis ettenähtud tegevuste elluviimine aitab kaasa riigi eesmärkide saavutamisele, milleks on hoolekandesüsteemi deinstitutionaliseerimine ehk suurte üle 30 teenuskohaga teenuseüksuste reorganiseerimine väiksemateks teenuseüksusteks.

Tegevuste ajakava on realistlik, projektis ettenähtud tegevused võimaldavad saavutada projekti eesmärgid ning planeeritud väljundid ja tulemused. Planeeritud on, et teenuseüksus valmib 2028. aastal.

Projekt nr 3: AS Koeru Hooldekeskus reorganiseerimine

AS Koeru Hooldekeskuse teenuskohtade reorganiseerimisel on kaks olulist tulemit. Esiteks võimaldab see teenuseosutajal asuda vabanevas hoones osutama teenust dementsetele, mis on olnud teenusepakkuja huviks, luues täiendava erihoolekande teenuseüksuse Paide linna, mis on suunatud eelkõige sealt piirkonnast pärit elanikele. Teiseks reorganiseeritakse projekti nr 6 tulemusena AS Koeru Hooldekeskuse teenuskohad Tallinna linna, kus teenuskohtade arv on ligikaudu viis korda väiksem Eesti keskmisest.

Projektis ettenähtud tegevuste elluviimine aitab kaasa riigi eesmärkide saavutamisele, milleks on hoolekandesüsteemi deinstitutionaliseerimine ehk suurte üle 30 teenuskohaga teenuseüksuste reorganiseerimine väiksemateks teenuseüksusteks.

Tegevuste ajakava on realistlik, projektis ettenähtud tegevused võimaldavad saavutada projekti eesmärgid ning planeeritud väljundid ja tulemused. Planeeritud on, et teenuseüksus Paide linna valmib 2028. aastal.

Projekt nr 4: MTÜ Valgamaa Tugikeskus reorganiseerimine

MTÜ Valgamaa Tugikeskus olemasoleva hoone rekonstrueerimine ja uue teenuseüksuse rajamine Valga linna täidab mitut eesmärki. Esiteks saab selle abil korrastada olemasoleva hoone ja rajada sellesse tänapäevased peresarnased teenuskohad. Samas aitab olemasoleva hoone rekonstrueerimine kaasa ka kliimaeesmärkide saavutamisele, sest võrrelduna uusehitusega on kasvuhoonegaaside jalajälg seeläbi väiksem. Teiseks saab läbi uusehituse pakkuda ülejäänud teenusesaajatele tänapäevaseid tingimusi, rajades optimaalse ruumijaotusega hoone. Teenuskohtade säilimine samal tasemel aitab kaasa teenuseosutaja jätkusuutlikkuse tagamisele.

Projektis ettenähtud tegevuste elluviimine aitab kaasa riigi eesmärkide saavutamisele, milleks on hoolekandesüsteemi deinstitutionaliseerimine ehk suurte üle 30 teenuskohaga teenuseüksuste reorganiseerimine väiksemateks teenuseüksusteks.

Tegevuste ajakava on realistlik, projektis ettenähtud tegevused võimaldavad saavutada projekti eesmärgid ning planeeritud väljundid ja tulemused. Planeeritud on, et teenuseüksus Valga linna valmib 2026. aastal ja olemasoleva hoone rekonstrueerimine Pargi 12 tänaval valmib 2027. aastal.

Projekt nr 5: MTÜ Lõuna-Eesti Erihooldusteenuste Keskus reorganiseerimine

MTÜ Lõuna-Eesti Erihooldusteenuste Keskus peamiseks teenuseliigiks on ÕR, kuid osutatakse ka ÕE-d ja KE-d. Teenuskohtade reorganiseerimine võimaldab lisaks tänapäevaste ning peresarnaste kohtade loomisele täpsustada ka teenuskohtade omavahelist jaotust teenuseliigi alusel, tagamaks nende optimaalse osakaalu ja seeläbi jätkusuutlikkuse. Ühtlasi jäävad ÕR kohad haiglale piisavalt lähedale, osutamaks teenust vajalikul viisil.

Projektis ettenähtud tegevuste elluviimine aitab kaasa riigi eesmärkide saavutamisele, milleks on hoolekandesüsteemi deinstitutionaliseerimine ehk suurte üle 30 teenuskohaga teenuseüksuste reorganiseerimine väiksemateks teenuseüksusteks.

Tegevuste ajakava on realistlik, projektis ettenähtud tegevused võimaldavad saavutada projekti eesmärgid ning planeeritud väljundid ja tulemused. Planeeritud on, et teenuseüksus Võru linna valmib 2027. aastal ja olemasoleva hoone rekonstrueerimine Meegomäel valmib 2028. aastal.

Projekt nr 6: Teenuskohtade reorganiseerimine Tallinna Linnavalitsuse poolt

Selle projekti kaudu rajatakse Tallinnasse Tallinna Linnavalitsuse poolt teenuskohad, millel on mitu olulist positiivset tulemit:

- vähendatakse oluliselt teenuskohtade puudust Tallinna linnas;
- võimaldatakse liikuda Tallinnasse teenusele inimestel, kes on Tallinnast pärit ja seda soovivad, kuid on senini olnud sunnitud olema teenusel kodust ja lähedastest (või eestkostjast) kaugel;
- tagatakse ka edaspidi paljudele tallinlastele võimalus saada teenust kodu ja lähedaste lähedal;
- luuakse juurde ka ÕT kohad, milledest on olnud Tallinnas puudus;
- antakse Tallinna linnale võimalus korraldada ise teenuse saamist oma elanikele.

Projektis ettenähtud tegevuste elluviimine aitab kaasa riigi eesmärkide saavutamisele, milleks on hoolekandesüsteemi deinstitutionaliseerimine ehk suurte üle 30 teenuskohaga teenuseüksuste reorganiseerimine väiksemateks teenuseüksusteks.

Hoolimata sellest, et käesoleva projekti puhul on täpsem ajakava ja teenuseüksuste asukohad selgumisel on tegevuste ajakava realistlik ja projektis ettenähtud tegevused võimaldavad saavutada projekti eesmärgid ning planeeritud väljundid ja tulemused. Hiljemalt 2024. aasta lõpuks tehakse lõplike teenusüksuste asukohtade kaardistamine ja kokkuleppimine, sh SoM, SKA ja

Tallinna linna poolse nn heatahte tegevuste kokkuleppe sõlmimine, mis määrab elluviija edasised tegevused ja ülesanded, mis projekti realiseerumiseks tuleb ellu viia.

Juhul kui reorganiseerimise käigus on võimalik reorganiseerimiseks ettenähtud rahaliste vahendite ökonoomse kasutamise läbi reorganiseerida täiendavalt ÕE kohtasid, siis suletavate kohtade osas lepitakse osapoolte vahel kokku eraldisesiva kokkuleppega, mis on aluseks käesolevate tegevuste täiendamiseks.

3. Projektide kuluefektiivsus

Planeeritud eelarve kujunemist on kirjeldatud TAT lisas 2 ja SK punktis 4. Eelarve planeerimisel lähtutakse varasematest kogemustest sama tüüpi kulude tegemisel ning vajaduse korral korrigeeritakse eelarvet. Projektide kallinemist finantseerivad elluviijad omavahenditest. Ehitatava ja rekonstrueeritava taristu ülalpidamise kulud kaetakse elluvijate omatuludest. Planeeritud eelarve on realistlik ja mõistlik ning elluvijatel on suutlikkus projektid teostada.

Projekt nr 1: AS Hoolekandeteenused Vääna-Viti Kodu ja Sillamäe Kodu reorganiseerimine

AS Hoolekandeteenused projekti eelarve on 6 840 000 eurot, millest ERF toetus 4 788 000 eurot (70%), RKF 1 094 400 eurot (16%) ja elluviija abikõlblik omafinantseering 957 600 eurot (14%).

Projekti eelarve on kujunenud vastavalt reorganiseeritavate teenuskohtade arvule. Teenuskoha piirmaksumuseks on arvestatud olemasoleva hoone rekonstrueerimise korral 75 000 eurot ja uue hoone ehitamise korral 95 000 eurot. Käesoleva projekti raames reorganiseeritakse 72 teenuskohta. Kõik teenuskohad luuakse uutesse hoonetesse, millest tulenevalt on projekti maksumus 6 840 000 eurot.

Projekt nr 2: SA Narva-Jõesuu Hooldekodu erihooldekande teenuskohtade reorganiseerimine

SA Narva-Jõesuu Hooldekodu projekti eelarve on 3 420 000 eurot, millest ERF toetus 2 394 000 eurot (70%), RKF 547 200 eurot (16%) ja elluviija abikõlblik omafinantseering 478 800 eurot (14%).

Projekti eelarve on kujunenud vastavalt reorganiseeritavate teenuskohtade arvule. Teenuskoha piirmaksumuseks on arvestatud olemasoleva hoone rekonstrueerimise korral 75 000 eurot ja uue hoone ehitamise korral 95 000 eurot. Käesoleva projekti raames reorganiseeritakse 36 teenuskohta. Kõik teenuskohad luuakse uutesse hoonetesse, millest tulenevalt on projekti maksumus 3 420 000 eurot.

Projekt nr 3: AS Koeru Hooldekeskus reorganiseerimine

AS Koeru Hooldekeskus projekti eelarve on 2 280 000 eurot, millest ERF toetus 1 596 000 eurot (70%), RKF 364 800 eurot (16%) ja elluviija abikõlblik omafinantseering 319 200 eurot (14%).

Projekti eelarve on kujunenud vastavalt reorganiseeritavate teenuskohtade arvule. Teenuskoha piirmaksumuseks on arvestatud olemasoleva hoone rekonstrueerimise korral 75 000 eurot ja uue hoone ehitamise korral 95 000 eurot. Käesoleva projekti raames reorganiseeritakse 24 teenuskohta. Kõik teenuskohad luuakse uude hoonetesse, millest tulenevalt on projekti maksumus 2 280 000 eurot.

Projekt nr 4: MTÜ Valgamaa Tugikeskus reorganiseerimine

MTÜ Valga Tugikeskus projekti eelarve on 4 080 000 eurot, millest ERF toetus 2 856 000 eurot (70%), RKF 652 800 eurot (16%) ja elluviija abikõlblik omafinantseering 571 200 eurot (14%).

Projekti eelarve on kujunenud vastavalt reorganiseeritavate teenuskohtade arvule. Teenuskoha piirmaksumuseks on arvestatud olemasoleva hoone rekonstrueerimise korral 75 000 eurot ja uue hoone ehitamise korral 95 000 eurot. Käesoleva projekti raames reorganiseeritakse 24 teenuskohta. 24 teenuskohta luuakse uude hoonetesse ja 24 teenuskohta rekonstrueeritavasse Pargi tn 12 asuvasse hoonesse, millest tulenevalt on projekti maksumus 4 080 000 eurot.

Projekt nr 5: MTÜ Lõuna-Eesti Erihooldusteenuste Keskus reorganiseerimine

MTÜ Lõuna-eesti Erihooldusteenuse Keskus projekti eelarve on 5 100 000 eurot, millest ERF toetus 3 570 000 eurot (70%), RKF 816 000 eurot (16%) ja elluviija abikõlblik omafinantseering 714 000 eurot (14%).

Projekti eelarve on kujunenud vastavalt reorganiseeritavate teenuskohtade arvule. Teenuskoha piirmaksumuseks on arvestatud olemasoleva hoone rekonstrueerimise korral 75 000 eurot ja uue hoone ehitamise korral 95 000 eurot. Käesoleva projekti raames reorganiseeritakse 60 teenuskohta. 30 teenuskohta luuakse uude hoonetesse ja ülejäänud 30 teenuskoha loomiseks rekonstrueeritakse Võru maakonnas Meegomäel asuv hoone (või rajatakse uus hoone Võru linna), millest tulenevalt on projekti maksumus 5 100 000 eurot.

Projekt nr 6: Teenuskohtade reorganiseerimine Tallinna Linnavalitsuse poolt

Tallinna Linnavalitsuse projekti eelarve on 7 980 000 eurot, millest ERF toetus 5 586 000 eurot (70%), RKF 1 276 800 eurot (16%) ja elluviija abikõlblik omafinantseering 1 117 200 eurot (14%).

Projekti eelarve on kujunenud vastavalt reorganiseeritavate teenuskohtade arvule. Teenuskoha piirmaksumuseks on arvestatud olemasoleva hoone rekonstrueerimise korral 75 000 eurot ja uue hoone ehitamise korral 95 000 eurot. Käesoleva projekti raames reorganiseeritakse 84 teenuskohta. Kõik teenuskohad luuakse uude hoonetesse, millest tulenevalt on projekti maksumus 7 980 000 eurot.

4. Elluviijate suutlikkus projekti ellu viia

Elluviijatel on kvalifikatsioon, kogemus, õiguslik, organisatsioonilised, tehnilised eeldused projekti elluviimiseks kavandatud viisil tagades projekti tulemuste kestlikkuse (sh taristuinvesteeringute puhul edasised tegevus- ja hoolduskulud).

Projektidele antav toetus ei ole riigiabi, sest ei vasta kõigile neljale riigiabi kriteeriumile (vt seletuskirja punkti 2.3.).

Projekt nr 1: AS Hoolekandeteenused Vääna-Viti Kodu ja Sillamäe Kodu reorganiseerimine

AS Hoolekandeteenused on varasematel perioodidel reorganiseerinud edukalt suure hulga teenuskohti ja on suuteline nõuetekohaselt teostama ka käesoleva projekti.

Elluviijal on nii tehnilised oskused kui ka reaalsed kogemused suurte EL projektide elluviimisel. Lisaks on neil suutlikkus tagada edasised hooldus- ja püsikulud. AS Hoolekandeteenused tegutseb Sotsiaalministeeriumi haldusalas ja põhineb 100% riigi kapitalil.

Elluviija omab kogemust riigihangete korraldamisel ning omab ka asutuse sisest hankekorda. Elluviija tegevus on läbipaistev ja kontrollitav ning reguleeritud. Elluviija omab pikaajalist kogemust erihoolekande valdkonnas tegutsemisel, omab vastavaid tegevuslube ja personali.

Näiteks on AS Hoolekandeteenused saanud Euroopa Sotsiaalfondi perioodil 2014–2020 toetust järgmiste projektide elluviimiseks:

- meetme tegevusest 2.5.1 „Erihoolekandetasutuste reorganiseerimine“ projekti „Võisiku Kodu reorganiseerimine (AS Hoolekandetasutused)“ toetus summas 1 912 900,00 eurot, sh RKF 286 935,00 eurot;
- meetme tegevusest 2.5.1 „Erihoolekandetasutuste reorganiseerimine“ projekti „Erastvere Kodu reorganiseerimine (AS Hoolekandetasutused)“ toetus summas 2 520 549,57 eurot, sh RKF 378 082,57 eurot;
- meetme tegevusest 2.5.1 „Erihoolekandetasutuste reorganiseerimine“ projekti „Tori Kodu reorganiseerimine“ toetus summas 2 098 200,00 eurot, sh RKF 314 730,00 eurot;
- meetme tegevusest 2.5.1 „Erihoolekandetasutuste reorganiseerimine“ projekti „Koluvere Kodu reorganiseerimine“ toetus summas 3 747 058,34 eurot, sh RKF 562 058,75 eurot;
- meetme tegevusest 2.5.1 „Erihoolekandetasutuste reorganiseerimine“ projekti „Imastu Koolkodu reorganiseerimine“ toetus summas 1 922 003,22 eurot, sh RKF 288 300,48 eurot;
- meetme tegevusest 2.5.1 „Erihoolekandetasutuste reorganiseerimine“ projekti „Sõmera Kodu reorganiseerimine“ toetus summas 12 051 662,61 eurot, sh RKF 1 807 749,40 eurot;
- meetme tegevusest 2.5.1 „Erihoolekandetasutuste reorganiseerimine“ projekti „Teenuseüksuse rajamine erivajadusega inimestele“ toetus summas 2 963 429,65 eurot, sh RKF 444 514,46 eurot;
- meetme tegevusest 2.5.1 „Erihoolekandetasutuste reorganiseerimine“ projekti „Võisiku Kodu reorganiseerimine“ toetus summas 7 120 695,46 eurot, sh RKF 1 068 104,33 eurot.

Projekt nr 2: SA Narva-Jõesuu Hooldekodu erihoolekande teenuskohtade reorganiseerimine

SA Narva-Jõesuu Hooldekodu asutajaks on Narva-Jõesuu linn. Kuna projekti teostamine toimub SA ja linna ühistööna, siis on loodud kõik eeldused projekti sujumiseks. Projekti teostajal on olemas oluline osa omafinantseeringust ja arvestades linna osalust on suutlikkus projekt teostada olemas. Lisaks on elluvijal suutlikkus tagada edasised hooldus- ja püsikulud.

Elluvija omab kogemust EL projektide elluviimisel, riigihangete korraldamisel ning omab ka asutuse sisest hankekorda. Elluvija tegevus on läbipaistev ja kontrollitav ning reguleeritud. Elluvija omab pikaajalist kogemust erihoolekande valdkonnas tegutsemisel, omab vastavaid tegevuslube ja personali.

Näiteks on SA Narva-Jõesuu Hooldekodu saanud Euroopa Sotsiaalfondi perioodil 2014–2020 toetust projekti elluviimiseks meetme tegevusest 15.1.4 „Üldhooldusteenuse kohandamine nakkushaiguste leviku tõkestamiseks“ projekti „Narva-Jõesuu Hooldekodu kohandamine nakkushaiguste leviku tõkestamiseks“ toetus summas 65 000 eurot.

Projekt nr 3: AS Koeru Hooldekeskus reorganiseerimine

AS-i Koeru Hooldekeskus aktsionärideks on kohalikud omavalitsused, kes on huvitatud nii teenuskohtadest, nendega kaasnevast tööhõivest kui ka projekti teostamisest. Arvestades, et rajada on vaja vaid üks 24-kohaline teenuseüksus, on suutlikkus projekt teostada olemas. Lisaks on neil suutlikkus tagada edasised hooldus- ja püsikulud.

Elluvija omab kogemust EL projektide elluviimisel, riigihangete korraldamisel ning omab ka asutuse sisest hankekorda. Elluvija tegevus on läbipaistev ja kontrollitav ning reguleeritud. Elluvija omab pikaajalist kogemust erihoolekande valdkonnas tegutsemisel, omab vastavaid tegevuslube ja personali.

Näiteks on SA Koeru Hooldekeskus (AS Koeru Hooldekeskus on õigusjärglane) saanud Euroopa Sotsiaalfondi perioodil 2014–2020 toetust projekti elluviimiseks meetme tegevusest 15.1.4 „Üldhooldusteenuse kohandamine nakkushaiguste leviku tõkestamiseks“ projekti „SA Koeru Hooldekeskus üldhooldusteenuse kohandamine nakkushaiguste leviku tõkestamiseks.“ summas 65 000 eurot.

Projekt nr 4: MTÜ Valgamaa Tugikeskus reorganiseerimine

Elluviija on kinnitanud, et neil on suutlikkus omafinantseering tagada. Lisaks olemasolevatele vahenditele on elluviija konsulteerinud pankadega ning saanud positiivset tagasisidet täiendavate finantseerimise võimaluste kohta tulevikus. Pargi 12 asuv hoone, kus täna teenust osutatakse ning mida on projekti elluviimise raames kavas rekonstrueerima hakata, kuulub MTÜ-le Valgamaa Tugikeskus. MTÜ kasutab projekti kavandamisel konsultanti, kellel on kogemus suure hulga analoogsete projektide teostamisel, vähendades sellega võimalikke riske. Lisaks on neil suutlikkus tagada edasised hooldus- ja püsikulud.

Elluviija omab asutuse sisest hankekorda. Elluviija tegevus on läbipaistev ja kontrollitav ning reguleeritud. Elluviija omab pikaajalist kogemust erihooldekande valdkonnas tegutsemisel, omab vastavaid tegevuslube ja personali.

Projekt nr 5: MTÜ Lõuna-Eesti Erihooldusteenuste Keskus reorganiseerimine

Elluviija on kinnitanud, et tal on suutlikkus omafinantseering tagada. Lisaks olemasolevatele vahenditele on nad ka konsulteerinud pankadega ning saanud positiivset tagasisidet täiendavate finantseerimise võimaluste kohta tulevikus. Meegomäel asuv hoone, kus täna teenust osutatakse ning mida on projekti elluviimise raames kavas rekonstrueerima hakata, kuulub MTÜ-le Lõuna-Eesti Erihooldusteenuste Keskus. MTÜ kasutab projekti kavandamisel konsultanti, kellel on kogemus suure hulga analoogsete projektide teostamisel, vähendades sellega võimalikke riske.

Elluviijal on nii tehnilised oskused kui ka reaalsed kogemused EL projekti elluviimisel. Lisaks on suutlikkus tagada edasised hooldus- ja püsikulud.

Elluviija omab kogemust riigihangete korraldamisel ning omab ka asutuse sisest hankekorda. Elluviija tegevus on läbipaistev ja kontrollitav ning reguleeritud. Elluviija omab pikaajalist kogemust erihooldekande valdkonnas tegutsemisel, omab vastavaid tegevuslube ja personali.

- Näiteks on MTÜ Lõuna-Eesti Erihooldusteenuste Keskus saanud Euroopa Sotsiaalfondi perioodil 2014–2020 toetust järgmise projekti elluviimiseks meetme tegevusest 2.5.1 „Erihoolekandetasutuste reorganiseerimine“ projekti „Lõuna-Eesti Erihooldusteenuste Keskuse erihooldekandeteenuse reorganiseerimine“ toetus summas 943 789,00 eurot.

Projekt nr 6: Teenuskohtade reorganiseerimine Tallinna Linnavalitsuse poolt

Elluviija puhul on tegemist suure ja võimeka omavalitsusega, kes on huvitatud, et saaks oma elanikele pakkuda neile vajalikku erihooldekandeteenust kodulähedal. Kuna elluviijaks on KOV, siis on eeldus, et planeeringute, lubade jm menetluste asjaajamine toimub sujuvalt ja parimate teadmiste juures ning projekt viiakse ellu tähtaegselt.

Elluviijal on nii tehnilised oskused kui ka reaalsed kogemused suurte EL projektide elluviimisel. Näiteks on Tallinna Sotsiaal- ja tervishoiuamet (Tallinna Linnavalitsuse allasutus) saanud toetust meetme tegevuses 2.5.2 aastatel 2018 – 2021 puuetega inimeste eluaseme füüsiliseks kohandamiseks. Tallinna Linnavaramet (Tallinna Linnavalitsuse allasutus) on saanud toetust meetme tegevusest 2.5.1 „Erihoolekandetasutuste reorganiseerimine“ projekti „Toetatud elamise teenuskohtade loomine esmasesse psühhooosi haigestunutele“ toetus summas 1 020 000,00 eurot. Lisaks on neil suutlikkus tagada edasised hooldus- ja püsikulud.

Elluviija omab kogemust riigihangete korraldamisel ning omab ka asutuse sisest hankekorda. Elluviija tegevus on läbipaistev ja kontrollitav ning reguleeritud. Elluviija omab pikaajalist kogemust erihooldekande valdkonnas tegutsemisel, omab vastavaid tegevuslube ja personali.

5. Kooskõla Eesti pikaajalise arengustrateegia aluspõhimõtete ja sihtidega

Kooskõla „Eesti 2035“ aluspõhimõtete ja sihtidega on hinnatud TAT punktis 1.1 ja seletuskirja IV osas.

VI TAT jõustumine

TAT jõustub üldises korras.

VII TAT kooskõlastamine

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile, Kliimaministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ning Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile, e-posti teel Riigi Tugiteenuste Keskusele ja Eesti Valdade ja Linnade Liidule ning arvamuse avaldamiseks Sotsiaalkindlustusametile, AS-le Hoolekandeteenused, SA-le Narva-Jõesuu Hooldekodu, AS-le Koeru Hooldekeskus, MTÜ-le Valgamaa Tugikeskus, MTÜ-le Lõuna-Eesti Erihooldusteenuste Keskus ja Tallinna Linnavalitsusele. Samuti edastatakse eelnõu EISi kaudu arvamuse avaldamiseks ühtekuuluvuspoliitika 2021–2027 rakenduskava seirekomisjonile ja Euroopa Komisjonile.

Lisad:

Lisa 1. Riskide hindamine

Lisa 2. Põhiõiguste hartaga ja puuetega inimeste õiguste konventsiooniga arvestamise kontroll-leht